

CONȚINUTURI PROGRAMĂ
RECOMANDATE PENTRU EXAMENE DE DIFERENȚĂ

Limba modernă 1 ENGLEZĂ

Selecția conținuturilor s-a făcut în acord cu prevederile programei școlare în vigoare - Anexa nr. 2 la Ordinul Ministrului Educației Naționale

- nr. 3393 / 28.02.2017 – clasa a V-a

-nr. 3458 / 09.03.2004 – clasa a IX-a

-nr. 4598 / 31.08.2004 – clasa a X-a

-nr. 3410 / 07.03.2006 – clasa a XI-a

CLASA A V-A

CONȚINUTURI

1. Domeniul de conținut: Suporturi de învățare

- Semne și indicatoare curențe (locuri publice);
- Anunțuri sau mesaje scrise în locuri publice;
- Pagini web ale unor locații turistice, planuri de oraș / muzeu, pliante, hărți, afișe turistice.

2. Domeniul de conținut: Sugestii de contexte de comunicare/ vocabular

- Domenii de prioritate imediată: propria persoană, cumpărături, activități curențe, timp liber, preferințe, relații sociale;
- Personaje preferate;
- Orașe și locuri din spațiul cultural respectiv;
- Sărbători naționale.

3. Domeniul de conținut: Gramatică funcțională (acte de vorbire / funcții ale limbii, inclusiv convenții socio-culturale)

- A cere și a oferi informații;
- A cere scuze;
- A mulțumi;
- A da un ordin;
- A exprima preferințe;
- A descrie persoane, locuri;
- A relata la timpul prezent;
- A participa la schimburi verbale orale/ scrise simple (relatarea pe baza unei imagini și/sau a unor texte lacunare, oferirea de răspunsuri simple la întrebări de sprijin: cine e în fotografie? ce se întâmplă? scrierea unei etichete pentru o imagine, formularea unui mesaj scurt, redactarea unei invitații / unui mesaj de mulțumire).

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

- Expressing instructions, giving directions - The Present Tense Simple;
- Telling stories starting from pictures - The Present Tense Simple;
- Writing invitations, e-messages, thank you notes, labels/tags - The Present Tense Simple;
- Describing actions in progress, present temporary activities- The Present Tense Continuous;
- Expressing instructions, giving directions, performing commands - The Imperative;
- Expressing ability - The Modal Verbs (can, can't);
- Expressing permission - The Modal Verbs (can, can't, may, may not);
- Expressing amount/quantity/numbers - Countable and uncountable nouns;
- Matching information - Countable and uncountable nouns;
- Identifying objects - Definite and Indefinite Article;
- Identifying objects – The Demonstrative pronouns and adjectives (this/that/ these/those);
- Describing places, people (characters, family members), hobbies - The Adjective;
- Expressing possession - The Possessive Adjective;
- Expressing order, date - The Ordinal Numeral;
- Making up questions, finding information – Wh-questions;
- Placing objects - Prepositions of place and movement;
- Placing objects - Structures with *there*.

CLASA A IX-A

TEME - VOCABULAR TEMATIC:

DOMENIUL PERSONAL

- Relații interumane / interpersonale
- Viața personală (alimentație, sănătate, educație, activități de timp liber)
- Universul adolescenței (cultura, arte, sport)

DOMENIUL PUBLIC

- Țări și orașe – Călătorii
- Aspecte din viața contemporană (sociale, literare, tehnice, ecologice)
- Mass-media

DOMENIUL OCUPAȚIONAL

- Aspecte legate de profesii și de viitorul profesional
- Activități din viața cotidiană

DOMENIUL EDUCAȚIONAL

- Viața culturală și lumea artelor (film, muzică, expoziții)
- Repere de cultură și civilizație ale spațiului cultural de limbă engleză
- Texte din literaturile britanică și americană sau aparținând literaturii în limba engleză

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Substantivul

- pluralul substantivelor (plurale neregulate)
- pluralul substantivelor (cazuri speciale)
- genul substantivului
- cazul genitiv ('s)

Articolul

- articolul zero / omisiunea articolului
- cazuri speciale de folosire a articolului

Adjectivul

- tipuri de adjective
- comparativul dublu
- ordinea adjectivelor

Verbul

- modalități de exprimare a prezentului, trecutului și viitorului (+ timpurile verbale aferente) (sistemizare)
- modalitatea: verbe modale (sistemizare)
- mijloace de exprimare a modalității

Adverbul

- formarea adverbilor
- comparația adverbilor și comparativul dublu

Fraza condițională

- fraza condițională de tip 3
- fraze condiționale mixte

Afirmația, interogația, negația

Intonația

Acordul subiectului cu predicatul

Întrebări disjunctive

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

1. A da și a solicita informații:

- a solicita și a oferi informații generale;
- a oferi și a solicita informații de ordin personal;
- a oferi și a solicita informații privind locul de unde vin diverse persoane;
- a oferi și a solicita informații legate de completarea unui formular;
- a oferi informații despre programul zilnic / săptămânal (orar școlar, materii școlare etc.);
- a solicita informații despre ce fac diverse persoane (în prezent, în trecut);
- a oferi informații despre vreme;
- a solicita / oferi informații despre diverse evenimente;
- a oferi și a solicita informații despre prețuri, alimente etc.
- a descrie persoane, locuri, evenimente;
- a cere și a oferi informații de orientare în spațiu.

2. A descoperi și a exprima atitudini:

- a-și exprima acordul / dezacordul;
 - a exprima și a solicita o opinie;
 - a exprima motive;
 - a compara acțiunile prezente cu cele trecute;
 - a accepta și a refuza o ofertă / invitație;
 - a exprima obligația de a face ceva;
 - a exprima interdicția de a face ceva;
 - a trage concluzii;
 - a exprima puncte de vedere personale.
3. A descoperi și a exprima emoții:
- a exprima o dorință / necesitate;
 - a exprima preferințe;
 - a exprima intenția;
 - a folosi stilul formal / informal.
4. A descoperi și a exprima atitudini morale:
- a da sfaturi;
 - a cere scuze.
5. A convinge, a determina cursul unei acțiuni:
- a exprima propuneri;
 - a exprima decizii;
 - a exprima planul unei acțiuni;
 - a da instrucțiuni;
 - a încuraja / avertiza pe cineva.
6. A comunica în societate:
- a saluta;
 - a face prezentări;
 - a oferi un obiect în mod politicos;
 - a cere permisiunea de a întrerupe o conversație;
 - a face urări cu o anumită ocazie;
 - a exprima condiționări.

CLASA A X-A

TEME – VOCABULAR TEMATIC:

DOMENIUL PERSONAL

- Relații interpersonale
- Viața personală (stil de viață, strategii de studiu, comportament social)
- Universul adolescenței (cultura, arte, sport)

DOMENIUL PUBLIC

- Aspecte din viața contemporană (sociale, economice, politice, istorice, culturale, educaționale, ecologice, strategii de utilizare a resurselor)
- Democrație, civism și drepturile omului
- Mass-media

DOMENIUL OCUPAȚIONAL

- Activități din viața cotidiană
- Aspecte legate de profesii și de viitorul profesional
- Texte referitoare la aspecte teoretice ale specialității
- Texte referitoare la aspecte practice ale specialității

DOMENIUL EDUCAȚIONAL

- Viața culturală și lumea artelor (arte vizuale, arte interpretative)
- Descoperiri științifice și tehnice
- Repere de cultură și civilizație ale spațiului cultural de limbă engleză și ale culturii universale
- Texte din literaturile britanică și americană sau aparținând „literaturii în limba engleză”

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

A da și a solicita informații

a oferi și a solicita informații legate de completarea unui formular;

a exprima grade de certitudine;

a raporta.

A descoperi și exprima atitudini

a-și exprima acordul/dezacordul;

a exprima satisfacția/insatisfacția față de un punct de vedere;

a compara acțiunile prezente cu cele trecute

A descoperi și a exprima emoții

a exprima refuzul, a argumenta refuzul;

a exprima surpriza, curiozitatea, teama, îndoiala;

a exprima compasiunea;

a folosi stilul formal/ informal.

A convinge

a încuraja, a avertiza pe cineva;

a comenta păreri;

a comunica în societate;

a cere permisiunea de a întrerupe o conversație.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Substantivul

- Cazul genitiv (toate tipurile)
- Idiomuri corelate cu temele recomandate

Adjectivul

- Comparația intensivă

Verbul

- Utilizarea verbelor modale pentru realizarea funcțiilor comunicative prevăzute
- Infinitivul, participiul, gerunziu

Prepoziții

Conjunctii

Determinanți

Pronumele

Sintaxa

- Diateza pasivă
- Diateza activă
- Discurs direct, discurs indirect
- Construcții infinitivale, participiale, gerundivale

CLASA A XI-A

TEME – VOCABULAR TEMATIC:

DOMENIUL PERSONAL

Viața personală (educație, stil de viață, comportament social, strategii de studiu, opțiuni pentru carieră, hobby-uri);

Relații interpersonale / inter-umane / profesionale, viața de echipă;

Universul adolescenței (cultura, sport, timp liber).

DOMENIUL PUBLIC

Aspecte din viața contemporană (socio-economice, științifice, tehnice, ecologice, strategii de utilizare a resurselor);

Tinerii și viața comunitară;

Democrație, civism și drepturile omului;

Mass-media.

DOMENIUL OCUPAȚIONAL

Aspecte legate de profesii și de viitorul profesional;

Aspecte teoretice și practice ale specialității;

Locuri de muncă, echipamente, activități, operațiuni, comportament profesional, deontologie profesională;

Produse și servicii, calitatea serviciilor / produselor.

DOMENIUL EDUCAȚIONAL

Descoperiri științifice și tehnice;

Viața culturală și lumea artelor;

Patrimoniul socio-cultural european;

Repere culturale ale spațiului lingvistic respectiv – trecut și prezent.

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

Funcțiile comunicative ale limbii vor fi evaluate **oral și scris, atât în registrul formal, cât și în registrul informal:**

- A solicita și a oferi informații legate de completarea unui formular
- A solicita și a oferi informații despre produse și servicii (inclusiv despre costuri, prețuri, etc.)
- A solicita și a oferi informații despre fenomene, evenimente, experiențe, acțiuni și activități profesionale
- A formula comparații între caracteristici ale unor persoane, obiecte, locuri, fenomene, activități, evenimente, procese
- A exprima și a argumenta refuzul de a face o acțiune
- A solicita și acorda / refuza permisiunea de face ceva
- A utiliza formule adecvate contextual de inițiere, întreținere și încheiere a unei conversații (inclusiv telefonice)
- A întrerupe în mod politicos
- A solicita și a da instrucțiuni
- A solicita și a da sfaturi
- A solicita și a formula propuneri, sugestii
- A solicita, a oferi, a accepta sau a refuza ajutorul
- A corecta / încuraja / avertiza pe cineva

- A convinge, a determina cursul unei acțiuni
- A exprima acordul / dezacordul cu un curs de acțiune
- A caracteriza persoane, fapte, acțiuni
- A compara stări, acțiuni și fapte prezente cu cele trecute
- A formula concluzii
- A exprima obligația / necesitatea / interdicția de a face ceva
- A exprima diverse grade de certitudine/ incertitudine
- A exprima condiții
- A exprima cauze și consecințe
- A exprima intenții, dorințe, preferințe
- A exprima atitudini emoționale: simpatie, regret, încredere, îndoială, îngrijorare, temere
- A exprima o hotărâre sau o promisiune
- A exprima opinii / puncte de vedere personale
- A argumenta / justifica opinii / puncte de vedere personale
- A solicita opinii / puncte de vedere personale
- A exprima satisfacția / insatisfacția față de un punct de vedere
- A exprima și a motiva acordul / dezacordul față de opiniile altora
- A contrazice opiniile altora
- A cere și a da clarificări pentru înțelegerea unui mesaj
- A cere și a da detalii și explicații
- A solicita repetarea și reformularea

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

-Substantivul: substantive cu plural neregulat, substantive defective de număr, substantive colective

-Adjectivul: comparația intensivă, structuri care utilizează comparativul

-Articolul: articolul zero, omiterea articolului, cazuri speciale de utilizare a articolului

-Numeralul: numere ordinale, numere fracționare, numere multiplicative

-Verbul: timpuri verbale perfecte; diateza pasivă directă și indirectă; verbe modale; construcții cu infinitivul și cu participiul, funcții sintactice ale participiului trecut

-Adverbul: de mod, de loc, de timp, de cantitate, mărime și aproximare; grade de comparație

-Cuvinte de legătură: prepoziții de loc, de timp, de poziție, de mișcare; conjuncții; locuțiuni

-Sintaxă: ordinea cuvintelor; fraza condițională; corespondența timpurilor; vorbirea directă / indirectă

DISCIPLINA FIZICA

CLASA A IX-a

1. OPTICA GEOMETRICA

1.1 Reflexia și refracția luminii.

1.2 Lentile subțiri. Sisteme de lentile.

1.3 Ochiul.

1.4 Instrumente optice.

2. PRINCIPII SI LEGI IN MECANICA CLASICA

2.1.Principiul I.

2.2 Principiul al II-lea.

2.3 Principiul al III-lea

1.4 Legea lui Hooke. Tensiunea în fir.

1.5 Forța de frecare la alunecare.

1.6 Legea atracției universale.

3. TEOREME DE VARIATIE SI LEGI DE CONSERVARE IN MECANICA

3.1 Lucrul mecanic. Puterea.

3.2 Energia cinetică. Teorema de variație a energiei cinetice.

3.3 Energia potențială gravitațională și elastică.

4.4 Legea conservării energiei mecanice.

4.5 Teorema de variație și legea de conservare a impulsului mecanic.

CLASA A X-a

1.ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ

- 1.1 Noțiuni termodinamice de bază
- 1.2 Calorimetrie
- 1.3 Principiul I al termodinamicii
- 1.4 Aplicarea principiului I al termodinamicii la transformările gazului ideal
- 1.5 Transformări de stare de agregare
- 1.6 Motoare termice. Calculul randamentelor pentru motoarele termice.

2. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU

- 2.1 Curentul electric
- 2.2 Legea lui Ohm
- 2.3 Legile lui Kirchhoff
- 2.4 Gruparea rezistoarelor și generatoarelor electrice
- 2.5 Energia și puterea electrică
- 2.6 Efectele curentului electric. Aplicații

DISCIPLINA CHIMIE

CLASA A IX-a

- 1. Configurația electronică a elementelor din perioada a 4-a;
- 2. Corelații între configurația electronică, poziția în sistemul periodic și proprietățile elementelor (pentru elementele din perioada a 4-a);
- 3. Variația proprietăților elementelor din perioada a 4-a: electronegativitatea, caracterul metalic și nemetalic;
- 4. Legătura covalentă polară: CH_4 , CCl_4 ;
- 5. Caracterul acido-bazic al oxizilor elementelor din perioada a 3-a și din grupa aIV-a A;
- 6. Caracterul amfoter pentru $\text{Al}(\text{OH})_3$ și $\text{Zn}(\text{OH})_2$;
- 7. Interacții intermoleculare: forțe de dispersie, forțe dipol-dipol;
- 8. Cristalohidrați. Calculul concentrațiilor procentuale ale soluțiilor obținute din cristalohidrați;

9. Echilibrul chimic: legea acțiunii maselor, K_c , principiul lui Le Chatelier, factori care influențează echilibrul chimic;
10. Acizi și baze: constanta de aciditate K_a , produsul ionic al apei K_w ;
11. Caracterul oxidant al $KMnO_4$, $K_2Cr_2O_7$ și caracterul reducător al carbonului, hidrogenului, monoxidului de carbon, metalelor;
12. Elementul Leclanche.

CLASA A X-a

1. Chimizarea metanului: obținerea formaldehidei, HCN, gazului de sinteză, gazului de apă și a acetilenei;
2. Alchene: izomerie geometrică, halogenarea alilică, oxidarea blândă și oxidarea energetică;
3. Diene: structura butadienei și izoprenului, adiția 1,4 a bromului, polimerizare, copolimerizare;
4. Alchine: obținerea acetilurilor de Na, Ag, Cu;
5. Arene: reacții de substituție la nucleu: sulfonare, alchilare, acilare. Orientarea substituției la nucleul aromatic. Reacții de halogenare și de oxidare la catena laterală. Reacții de adiție la benzen (hidrogen și clor) și naftalină (hidrogen). Reacții de oxidare la nucleu;
6. Acizi carboxilici – tăria acidului acetic, echilibrul reacției de esterificare;
7. Acizi grași – formule de structură;
8. Grăsimi: reacția de saponificare;
9. Săpunuri și detergenți – formule de structură.

DISCIPLINA BIOLOGIE

CLASA A IX-a

I. Diversitatea lumii vii:

- **Virusuri:** caractere generale, *exemple la plante și animale*
- **Regnuri: - Monera:** *Arhebacterii, Cianobacterii* ;
 - **Protiste:** - *sarcodine, ciliofore, zoomastigine*
 - *oomicete*
 - **Fungi:** - *Zigomicete* ;
 - **Licheni**
 - **Plante:-** Briofite: *hepatice*;
 - Pteridofite: *licopodiate, equisetate* ;

- **Animale :**
 - *Spongieri* ;
 - Celenterate: *antozoare* ;
 - *Echinoderme* ;
 - Cordate:
 - *Urocordate* ;
 - *Cefalocordate* ;
 - Vertebrate: *ciclostomi, pești cartilaginoși, mamifere :monotreme, marsupiale;*

II. Celula - unitatea structurală și funcțională a vieții:

- *Compoziția chimică a materiei vii* ;
- Celula procariotă: *ultrastructură*;
- Celula eucariotă: *neurofibrile, corpusculi Nissl , miofibrile , cili , flageli* ;
- Diviziune celulară: - *directă (amitoză)* ;

III. Ereditatea și variabilitatea lumii vii:

- *importanța legilor mendeliene* ,
- Abateri de la segregarea mendeliană *.semidominanță, supradominanță, gene letale*
- Teoria cromozomală a eredității: *plasarea lineară a genelor în cromozomi;*
 - *transmiterea înlănțuită a genelor;*
- Recombinare : *recombinare intercromozomală;*
- *Ereditate extranucleară: exemple;*
- Genetică umană:
 - *metode de cercetare, cariotip uman normal* ;
 - *diagnoza prenatală*
- *Biotehnologii*

DISCIPLINA INFORMATICA

CLASA A IX-a

Algoritmi

Reprezentarea algoritmilor în pseudocod.

Principiile programării structurate. Structuri de bază: structura liniară, structura alternativă, structura repetitivă

Algoritmi elementari

1. Prelucrarea numerelor :

- prelucrarea cifrelor unui număr (de exemplu, suma cifrelor, testarea proprietății de palindrom, etc..)
- probleme de divizibilitate (de exemplu, determinarea divizorilor unui număr, determinarea c.m.m.d.c./c.m.m.m.c., testare primalitate, etc.)
- calculul unor expresii simple (sume, produse, etc.)

2. Prelucrarea unor secvențe de valori

- determinare minim/maxim
- verificarea unei proprietăți (de exemplu, dacă toate elementele din secvență sunt numere perfecte, etc..)
- calculul unor expresii în care intervin valori din secvență (de exemplu: numărarea elementelor pare/impare, etc.)
- generarea șirurilor recurente (de exemplu: șirul Fibonacci)

Elemente de bază ale limbajului de programare

Structura programelor

Vocabularul limbajului

Tipuri simple de date (standard)

Constante, variabile, expresii

Citirea/scrierea datelor

Structuri de control

Structura liniară

Structura alternativă Structuri repetitive

Tipuri structurate de date. Tipul tablou

Tablouri unidimensionale

Algoritmi fundamentali care lucrează cu vectori: maxim, minim, elemente distincte, mulțimi

Tablouri bidimensionale

Algoritmi fundamentali de prelucrare a datelor structurate în tablouri

- maxim/minim
- elemente distincte
- multimi
- căutare secvențială, căutare binară
- sortare
- interclasare
- parcurgerea tablourilor bidimensionale pe linii/coloane.

Fișiere text

Noțiuni introductive
Crearea și exploatarea fișierelor text
Aplicații ale fișierelor text

Mediul limbajului de programare

Prezentare generală
Editarea programelor sursă

Compilare, rulare, depanare

BIBLIOGRAFIE

Mariana Milosescu, Informatică, manual pentru clasa a IX-a, C++- profil real intensiv, specializarea matematică-informatică, ed. Didactica si pedagogica

Tudor Sorin, Manual de INFORMATICĂ, clasa a IX-a Intensiv, varianta C++, ed. L&S Infomat

BIACIALINA - MATEMATICĂ

cls. a IX-a

TRUNCHI COMUN (2 ore) ȘI CURRICULUM DIFERENȚIAT (2 ore) – 4 ore³
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

Competențe specifice	Conținuturi
1. Identificarea în limbaj cotidian sau în probleme de matematică a unor noțiuni specifice logicii matematice și teoriei mulțimilor 2. Utilizarea proprietăților operațiilor algebrice ale numerelor, a estimărilor și aproximărilor în contexte variate, inclusiv folosind calculatorul 3. Alegerea formei de reprezentare a unui număr real și utilizarea unor algoritmi pentru optimizarea calculului cu numere reale 4. Deducerea unor rezultate și verificarea acestora utilizând inducția matematică sau alte raționamente logice 5. Redactarea rezolvării unei probleme, corelând limbajul uzual cu cel al logicii matematice și al teoriei mulțimilor 6. Transpunerea unei situații-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute și interpretarea rezultatului	Mulțimi și elemente de logică matematică - Mulțimea numerelor reale: operații algebrice cu numere reale, ordonarea numerelor reale, modulul unui număr real, aproximări prin lipsă sau prin adaos, partea întreagă, partea fracționară a unui număr real; operații cu intervale de numere reale - Propoziție, predicat, cuantificatori - Operații logice elementare (negație, conjuncție, disjuncție, implicație, echivalență), corelate cu operațiile și relațiile cu mulțimi (complementară, intersecție, reuniune, incluziune, egalitate, regulile lui De Morgan); raționament prin reducere la absurd - Inducția matematică - Probleme de numărare
1. Recunoașterea unor corespondențe care sunt funcții, șiruri, progresii 2. Utilizarea unor modalități variate de descriere a funcțiilor în scopul caracterizării acestora 3. Descrierea unor șiruri/ funcții utilizând reprezentarea geometrică a unor cazuri particulare și raționamentul inductiv 4. Caracterizarea unor șiruri folosind diverse reprezentări (formule, grafice) sau proprietăți algebrice ale acestora 5. Analizarea unor valori particulare în vederea determinării formei analitice a unei funcții definite pe $\mathbb{N}$ prin raționament de tip inductiv 6. Transpunerea unor situații-problemă în limbaj matematic utilizând funcții definite pe $\mathbb{N}$	FUNCȚII Șiruri - Modalități de a defini un șir, șiruri mărginite, șiruri monotone - Șiruri particulare: progresii aritmetice, progresii geometrice, formula termenului general în funcție de un termen dat și rație, suma primilor n termeni ai unei progresii - Condiția ca n numere să fie în progresie aritmetică sau geometrică pentru $n \geq 3$
1. Identificarea valorilor unei funcții folosind reprezentarea grafică a acesteia 2. Caracterizarea egalității a două funcții prin utilizarea unor modalități variate de descriere a funcțiilor 3. Operarea cu funcții reprezentate în diferite moduri și caracterizarea calitativă a acestor reprezentări 4. Caracterizarea unor proprietăți ale funcțiilor numerice prin utilizarea graficelor acestora și a ecuațiilor asociate	Funcții; lecturi grafice - Reper cartezian, produs cartezian; reprezentarea prin puncte a unui produs cartezian de mulțimi numerice; condiții algebrice pentru puncte aflate în cadrane; drepte în plan de forma $x = m$ sau $y = m$, cu $m \in \mathbb{R}$ - Funcția: definiție, exemple, exemple de corespondențe care nu sunt funcții, modalități de a descrie o funcție, lecturi grafice. Egalitatea a două funcții, imaginea și preimaginea unei

³ Programa se adresează profilurilor și specializărilor cu 4 ore de matematică în planurile-cadru, astfel:
- filiera *teoretică*, profil *real*, specializările *matematică-informatică* și *științe ale naturii*
- filiera *vocațională*, profilul *militar (MApN)*, specializarea *matematică-informatică*

Competențe specifice	Conținuturi
5. Deducerea unor proprietăți ale funcțiilor numerice prin lectură grafică 6. Analizarea unor situații practice și descrierea lor cu ajutorul funcțiilor	mulțimi printr-o funcție, graficul unei funcții, restricții ale unei funcții - Funcții numerice ($F = \{f : D \rightarrow \mathbb{R} \mid D \subseteq \mathbb{R}\}$); reprezentarea geometrică a graficului; intersecția cu axele de coordonate, rezolvări grafice ale unor ecuații și inecuații de forma $f(x) = g(x)$ ($\leq, <, >, \geq$); proprietăți ale funcțiilor numerice introduse prin lectură grafică: mărginire, monotonie; alte proprietăți: paritate, imparitate, simetria graficului față de drepte de forma $x = m$, $m \in \mathbb{R}$, periodicitate - Compunerea funcțiilor; exemple pe funcții numerice
1. Recunoașterea funcției de gradul I descrisă în moduri diferite 2. Utilizarea unor metode algebrice și grafice pentru rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor și sistemelor 3. Descrierea unor proprietăți desprinse din reprezentarea grafică a funcției de gradul I sau din rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor și sistemelor 4. Exprimarea legăturii între funcția de gradul I și reprezentarea ei geometrică 5. Interpretarea graficului funcției de gradul I utilizând proprietățile algebrice ale funcției 6. Modelarea unor situații concrete prin utilizarea ecuațiilor și inecuațiilor, rezolvarea problemei obținute și interpretarea rezultatului	Funcția de gradul I - Definiție; reprezentarea grafică a funcției $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax + b$, unde $a, b \in \mathbb{R}$, intersecția graficului cu axele de coordonate, ecuația $f(x) = 0$ - Interpretarea grafică a proprietăților algebrice ale funcției: monotonia și semnul funcției; studiul monotoniei prin semnul diferenței $f(x_1) - f(x_2)$ (sau prin studierea semnului raportului $\frac{f(x_1) - f(x_2)}{x_1 - x_2}$, $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$, $x_1 \neq x_2$) - Inecuații de forma $ax + b \leq 0$ ($\geq, <, >$) studiate pe $\mathbb{R}$ sau pe intervale de numere reale - Poziția relativă a două drepte, sisteme de ecuații de tipul $\begin{cases} ax + by = c \\ mx + ny = p \end{cases}$, a, b, c, m, n, p numere reale - Sisteme de inecuații de gradul I
1. Diferențierea, prin exemple, a variației liniare de cea pătratică 2. Completarea unor tabele de valori necesare pentru trasarea graficului funcției de gradul al II-lea 3. Aplicarea unor algoritmi pentru trasarea graficului funcției de gradul al II-lea (prin puncte semnificative) 4. Exprimarea proprietăților unei funcții prin condiții algebrice sau geometrice 5. Utilizarea relațiilor lui Viète pentru caracterizarea soluțiilor ecuației de gradul al II-lea și pentru rezolvarea unor sisteme de ecuații 6. Utilizarea funcțiilor în rezolvarea unor probleme și în modelarea unor procese	Funcția de gradul al II-lea - Reprezentarea grafică a funcției $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax^2 + bx + c$, cu $a, b, c \in \mathbb{R}$ și $a \neq 0$, intersecția graficului cu axele de coordonate, ecuația $f(x) = 0$, simetria față de drepte de forma $x = m$, cu $m \in \mathbb{R}$ - Relațiile lui Viète, rezolvarea sistemelor de forma $\begin{cases} x + y = s \\ xy = p \end{cases}$, cu $s, p \in \mathbb{R}$
1. Recunoașterea corespondenței dintre seturi de date și reprezentări grafice 2. Determinarea unor funcții care verifică anumite condiții precizate 3. Utilizarea unor algoritmi pentru rezolvarea	Interpretarea geometrică a proprietăților algebrice ale funcției de gradul al II-lea Monotonie; studiul monotoniei prin semnul diferenței $f(x_1) - f(x_2)$ sau prin rata creșterii/decreșterii:

Competențe specifice	Conținuturi
ecuațiilor, inecuațiilor și a sistemelor de ecuații și pentru reprezentarea grafică a soluțiilor acestora 4. Exprimarea prin reprezentări grafice a unor condiții algebrice; exprimarea prin condiții algebrice a unor reprezentări grafice 5. Utilizarea unor metode algebrice sau grafice pentru determinarea sau aproximarea soluțiilor ecuației asociate funcției de gradul al II-lea 6. Interpretarea informațiilor conținute în reprezentări grafice prin utilizarea de estimări, aproximări și strategii de optimizare	$\frac{f(x_1) - f(x_2)}{x_1 - x_2}$, $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$, $x_1 \neq x_2$, punct de extrem (vârful parabolei) • Poziționarea parabolei față de axa Ox, semnul funcției, inecuații de forma $ax^2 + bx + c \leq 0$ ($\geq, <, >$), $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$, studiate pe $\mathbb{R}$, sau pe intervale de numere reale, interpretare geometrică: imagini și preimagini ale unor intervale (proiecțiile unor porțiuni de parabolă pe axe) • Poziția relativă a unei drepte față de o parabolă: rezolvarea sistemelor de forma $\begin{cases} mx + n = y \\ ax^2 + bx + c = y \end{cases} \quad a, b, c, m, n \in \mathbb{R},$ • Rezolvarea sistemelor de forma $\begin{cases} a_1x^2 + b_1x + c_1 = y \\ a_2x^2 + b_2x + c_2 = y \end{cases}, \quad a_1, a_2, b_1, b_2, c_1, c_2 \in \mathbb{R},$ interpretare geometrică
1. Identificarea unor elemente de geometrie vectorială în diferite contexte 2. Transpunerea unor operații cu vectori în contexte geometrice date 3. Utilizarea operațiilor cu vectori pentru a descrie o problemă practică 4. Utilizarea limbajului calculului vectorial pentru a descrie configurații geometrice 5. Identificarea condițiilor necesare pentru ca o configurație geometrică să verifice cerințe date 6. Aplicarea calculului vectorial în rezolvarea unor probleme de fizică	Vectori în plan • Segment orientat, relația de echipolență, vectori, vectori coliniari • Operații cu vectori: adunarea (regula triunghiului, regula paralelogramului), proprietăți ale operației de adunare; înmulțirea cu scalari, proprietăți ale înmulțirii cu scalari; condiția de coliniaritate, descompunerea după doi vectori dați, necoliniari și nenuli
1. Descrierea sintetică sau vectorială a proprietăților unor configurații geometrice în plan 2. Caracterizarea sintetică sau/și vectorială a unei configurații geometrice date 3. Alegerea metodei adecvate de rezolvare a problemelor de coliniaritate, concurență sau paralelism 4. Trecerea de la caracterizarea sintetică la cea vectorială (și invers) într-o configurație geometrică dată 5. Interpretarea coliniarității, concurenței sau paralelismului în relație cu proprietățile sintetice sau vectoriale ale unor configurații geometrice 6. Analizarea comparativă a rezolvărilor vectorială și sintetică ale aceleiași probleme	Coliniaritate, concurență, paralelism - calcul vectorial în geometria plană • Vectorul de poziție al unui punct • Vectorul de poziție al punctului care împarte un segment într-un raport dat, teorema lui Thales (condiții de paralelism) • Vectorul de poziție al centrului de greutate al unui triunghi (concurența medianelor unui triunghi) • Teorema bisectoarei, vectorul de poziție al centrului cercului înscris într-un triunghi; ortocentrul unui triunghi; relația lui Sylvester, concurența înălțimilor • Teorema lui Menelau, teorema lui Ceva
1. Identificarea legăturilor între coordonate unghiulare, coordonate metrice și coordonate carteziane pe cercul trigonometric 2. Calcularea unor măsuri de unghiuri și arce utilizând relații trigonometrice, inclusiv folosind calculatorul 3. Determinarea măsurii unor unghiuri și a	Elemente de trigonometrie • Cercul trigonometric, definirea funcțiilor trigonometrice: $\sin, \cos: [0; 2\pi] \rightarrow [-1; 1]$, $\operatorname{tg}: [0; \pi] \setminus \left\{ \frac{\pi}{2} \right\} \rightarrow \mathbb{R}$, $\operatorname{ctg}: (0; \pi) \rightarrow \mathbb{R}$ • Definirea funcțiilor trigonometrice:

Competențe specifice	Conținuturi
lungimii unor segmente utilizând relații metrice 4. Caracterizarea unor configurații geometrice plane utilizând calculul trigonometric 5. Determinarea unor proprietăți ale funcțiilor trigonometrice prin lecturi grafice 6. Optimizarea calculului trigonometric prin alegerea adecvată a formulelor	$\sin: \mathbb{R} \rightarrow [-1,1], \cos: \mathbb{R} \rightarrow [-1,1],$ $\operatorname{tg}: \mathbb{R} \setminus D \rightarrow \mathbb{R}, \text{ cu } D = \left\{ \frac{\pi}{2} + k\pi \mid k \in \mathbb{Z} \right\},$ $\operatorname{ctg}: \mathbb{R} \setminus D \rightarrow \mathbb{R}, \text{ cu } D = \{k\pi \mid k \in \mathbb{Z}\}$ Reducerea la primul cadran; formule trigonometrice: $\sin(a+b), \sin(a-b), \cos(a+b),$ $\cos(a-b), \sin 2a, \cos 2a, \sin a + \sin b,$ $\sin a - \sin b, \cos a + \cos b, \cos a - \cos b$ (transformarea sumei în produs)
1. Identificarea unor metode posibile în rezolvarea problemelor de geometrie 2. Aplicarea unor metode diverse pentru determinarea unor distanțe, a unor măsuri de unghiuri și a unor arii 3. Prelucrarea informațiilor oferite de o configurație geometrică pentru deducerea unor proprietăți ale acesteia 4. Analizarea unor configurații geometrice pentru alegerea algoritmilor de rezolvare 5. Aplicarea unor metode variate pentru optimizarea calculului de distanțe, de măsuri de unghiuri și de arii 6. Modelarea unor configurații geometrice utilizând metode vectoriale sau sintetice	Aplicații ale trigonometriei și ale produsului scalar a doi vectori în geometria plană • Produsul scalar a doi vectori: definiție, proprietăți. Aplicații: teorema cosinusului, condiții de perpendicularitate, rezolvarea triunghiului dreptunghic • Aplicații vectoriale și trigonometrice în geometrie: teorema sinusurilor, rezolvarea triunghiurilor oarecare • Calcularea razei cercului înscris și a razei cercului circumscris în triunghi, calcularea lungimilor unor segmente importante din triunghi, calcul de arii

SUGESTII METODOLOGICE

Abordarea actuală a predării-învățării-evaluării în matematica școlară constă în mutarea accentului de la predarea de informații la formarea unor competențe de aplicare a cunoștințelor dobândite în vederea dezvoltării creativității elevilor, prin:

- aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psihofizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;
- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;
- accentuarea caracterului formativ al metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învățare, acestea asumându-și o intervenție mai activă și mai eficientă în cultivarea potențialului individual, în dezvoltarea capacităților de a opera cu informațiile asimilate, de a aplica și evalua cunoștințele dobândite, de a investiga ipoteze și de a căuta soluții adecvate de rezolvare a problemelor sau a situațiilor-problemă;
- îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informație, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica activității cu fișe etc.) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Această programă urmărește crearea condițiilor favorabile fiecărui elev de a-și forma și dezvolta competențele într-un ritm individual, de a-și transfera cunoștințele acumulate dintr-o zonă de studiu în

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A
PENTRU CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

EDUCAȚIE MUZICALĂ

Aprobat prin ordin al ministrului
Nr. 3458 / 09.03.2004

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor.
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/ 23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice - conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentul curriculum de *Educație muzicală* pentru clasa a IX-a, abordat la toate filierele și profilurile, cu excepția profilului artistic, specializarea muzică, își propune să contribuie la dezvoltarea unei personalități autonome și creative, prin formarea de competențe, valori și atitudini. *Educației muzicale* i se alocă **o oră pe săptămână, în cadrul trunchiului comun.**

În acest context este promovată o nouă abordare în învățarea muzicii, care are scopul de a crea elevilor condiții pentru descoperirea și valorificarea propriilor disponibilități intelectuale și afective. Oferim câteva elemente de noutate pe care se bazează noul curriculum de *Educație muzicală*:

- ponderea sporită a contactului nemijlocit al elevilor cu muzica;
- modalitatea de abordare a audiției muzicale;
- importanța acordată în continuare studiului instrumentelor muzicale accesibile;
- modalitatea de abordare a notației muzicale;
- valorificarea la nivel superior a valențelor formative ale muzicii;
- abordarea interdisciplinară în studiul muzicii

În elaborarea acestui curriculum au fost luate în considerare atât cercetările în domeniul curricular, orientările pe plan internațional privind educația muzicală în învățământul obligatoriu, cât și opiniile unor profesori cu o bogată experiență didactică în sistemul de învățământ românesc.

În contextul ameliorării calității activității cadrelor didactice, structura actuală a programei permite abordarea flexibilă în proiectarea, organizarea și realizarea demersului didactic, prin selectarea strategiilor, a metodelor și a mijloacelor utilizate.

COMPETENȚE GENERALE

1. Corelarea în practica muzicală a elementelor de limbaj muzical receptate
2. Exprimarea prin și despre muzică, valorificând dimensiunile afectivă, creativă și estetică ale propriei personalități

VALORI ȘI ATITUDINI

1. Conștientizarea contribuției muzicii la constituirea fondului cultural comun al societății
2. Gândirea critică și autonomă dobândită prin receptarea și interpretarea creațiilor muzicale
3. Atitudinea reflexivă asupra valorii muzicii în viața individului și a societății
4. Semnificarea lumii prin arta muzicală
5. Disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitch

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Corelarea în practica muzicală a elementelor de limbaj muzical receptate

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Cântarea după auz și/sau descifrarea cântecelor din repertoriu, recunoscând elementele de limbaj	- Elemente de limbaj muzical (reactualizate din clasele anterioare): organizări sonore tonale (tonalitățile Do Major, la minor, Sol Major, mi minor, Fa Major, re minor) și modale (scări și moduri specifice pentru folclorul românesc sau pentru al altor popoare) - Elemente de structură ale melodiei; măsuri simple și compuse; combinații ritmice binare și ternare; tempo și nuanțe (actualizare); timbrul (formații instrumentale de diferite tipuri, interpreți vocali și instrumentali)
1.2. Descifrarea unor teme accesibile din creațiile muzicale audiate, corelând vocal sau instrumental semnul cu sunetul	- Elemente de limbaj muzical cunoscute - Teme din muzica cultă și din folclor (descifrate, audiate)
1.3. Recunoașterea în cadrul audiției a unor teme memorate după auz sau descifrate	
1.4. diferențierea unor genuri și forme muzicale în audiții repetate, selectând auditiv elementele specifice acestora	- Creații muzicale specifice Evului Mediu (laice și religioase): melodiile trubadurilor, cântecul gregorian, muzica bizantină; - Creații muzicale specifice Renașterii: madrigalul (motetul, misa) - Creații muzicale specifice barocului: concerto grosso, preludiul și fuga (temă și contrapunct), genuri vocal-simfonice - Creații muzicale specifice clasicismului: - forma de lied, rondo și forma de sonată - sonata, simfonia, concertul, genuri vocal-simfonice (opera, oratoriul)
1.5 Diferențierea construcției polifonice de cea omofonică, intonând și/sau audiind piese simple și sugestive	- Madrigale cu structură polifonică și omofonică - Fuga și coralul baroc.

2. Exprimarea prin și despre muzică, valorificând dimensiunile afectivă, creativă și estetică ale propriei personalități

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Interpretarea repertoriului vocal și instrumental, respectând recomandările compozitorului sau valorificând propriile opțiuni argumentate	- Deprinderi specifice de cânt (emisie, respirație, dicție, intonație, sincronizare, omogenizare, respectarea gestului dirijoral) - Deprinderi de tehnică instrumentală - Elemente de limbaj muzical cunoscute și rolul lor expresiv: melodia, ritmul, tempo, nuanțe, frazare, combinațiile timbrale - Cântarea monodică și armonico-polifonică accesibilă, vocală sau vocal-instrumentală; repertoriul de cântece¹
2.2. Corelarea conținutului de idei al textului unor cântece cu caracterul melodiei, în interpretarea sau în comentarea acestora	- Elemente specifice cântecului - melodia și textul - Corespondențe între accentele textului și cele ale melodiei, între unitățile ritmico-melodice și vers, între caracterul melodiei și conținutul de idei al textului

¹ A se consulta sugestiile pentru repertoriul de cântece și sugestiile pentru audiție. În școlile în care predarea se face în limbile minorităților naționale, materialul muzical poate fi completat cu creații muzicale aparținând minorităților respective.

2.3. Acompanierea instrumentală, valorificând elemente de limbaj muzical și de tehnică instrumentală	- Ritmul marcat prin percuție - Melodia vocală - dublată instrumental (blockflöte, xilofon sau alt instrument melodic accesibil) - Elemente de structură melodică marcate prin percuție; - Aranjamente armonico-polifonice simple sau alternanța vocal-instrumentală; - Relații simple de acorduri realizate pe instrumente accesibile (chitară, clape)²
2.4. Interpretarea individuală și colectivă (vocală și/sau instrumentală), respectând problematica impusă de cântarea artistică a repertoriului accesibil propus ³	- Caracteristici ale cântării în colectiv (cor, formație instrumentală, sau vocal-instrumentală) - Elemente de conduită a interpretului și spectatorului, în cadrul unei manifestări artistice: deprinderi de comportament civic (colaborarea în asigurarea reușitei, respectarea momentelor interpretative ale colegilor, conștiința contribuției individuale la actul artistic colectiv, satisfacția față de propriile rezultate, respectul față de valorile artei etc.)
2.5. Aprecierea și autoaprecierea interpretării, argumentându-și preferințele	- Termeni specifici practicii muzicale a elevilor
2.6. Formularea de aprecieri cu privire la expresivitatea elementelor de limbaj recunoscute în piesele interpretate și audiate	- Ritmul, melodia, tempo, dinamica, timbrul
2.7. Exprimarea impresiei asupra unor lucrări audiate, utilizând termeni de specialitate ⁴	- Elemente de limbaj - tempo, metrică, nuanțe, timbru, orchestrație - cântare silabică și melismatică - omofonia, polifonia - Forme și genuri muzicale audiate - concerto grosso, preludiul și fuga - forma de lied, rondo și forma de sonată; sonata, simfonia, concertul - noțiunea de parte, caracter contrastant - Mari compozitori în Renaștere, baroc și clasicism, amintiți în relație cu audițiile realizate
2.8. Exprimarea în comentarii și în dezbateri de grup a preferințelor privind lucrări muzicale originale sau prelucrate (în diferite stiluri și tipuri de muzică), comparându-le în cadrul audiției	- Lucrări originale și în prelucrări - Cântece populare în original și în prelucrarea unor formații de muzică ușoară (ex., etno)
2.9. Compararea modalităților de exprimare specifice muzicii cu cele ale altor arte, descriind creații artistice accesibile	- Sunetul – culoarea – cuvântul – mișcarea

² Se vor selecta tehnicile accesibile elevilor clasei, realizând aranjamente simple, chiar spontane.

³ După caz, se vor realiza și apariții în public, acestea putând consta și în activități festive ale clasei, constituind în același timp modalități de evaluare sumativă.

⁴ Elementele de cultură muzicală (date despre forme, genuri, compozitori) se vor aminti în strictă legătură cu operele audiate.

SUGESTII METODOLOGICE

Educația muzicală la clasele de liceu trebuie abordată prin prisma contactului nemijlocit al elevilor cu muzica, asigurat prin cântarea vocală, prin audiție și prin învățarea unui instrument muzical accesibil.

1. **Învățarea instrumentelor** este înțeleasă în strictă conformitate cu elementele componente ale programei. Nu se dorește abordarea instrumentelor care pretind o tehnică avansată și greu de dobândit. Acestea vor fi studiate în cadrul profilului artistic, specializarea muzică. Instrumentele simple invocate în textul programei sunt cele a căror tehnică de mănuiere face posibilă învățarea în cadrul orei de muzică. Acestea permit elevului să redea melodii scurte (din orice gen muzical), formule de acompaniament, armonii simple, variate combinații ritmice, cu ajutorul unor tehnici elementare. Exemplu: instrument cu clape (orga electronică cu variantele sale puțin costisitoare), chitara sau mandolina, blockflöte (flautul drept), xilofon, acordeon sau instrumente tradiționale (fluierul), instrumente de percuție. Prin intermediul instrumentelor, are loc în paralel, învățarea rapidă și eficientă a scris-cititului muzical, abordat astfel într-o viziune nouă. Rezultatele nu trebuie să fie spectaculoase, căci achizițiile dobândite prin educația muzicală vor fi superioare față de învățarea solfegiului. Educația muzicală devine astfel accesibilă și distonilor.
2. **Cântarea vocală** nu poate lipsi din educația muzicală, dar rolul acesteia constă în asigurarea unui repertoriu consistent de cântece, pe care elevii să le interpreteze cu plăcere. Pe baza deprinderilor de citire dobândite prin intermediul instrumentului, elevul va fi capabil să respecte textul muzical, mai mult, chiar să le descifreze. Analiza cântecelor va viza elemente de gramatică muzicală (game, moduri, măsuri etc.), dar se va insista asupra elementelor de formă muzicală (frază, încheieri intermediare, finale etc.) și, în principal, de conținut estetic al melodiei și al textului, așa cum reiese din competențele prevăzute.
3. **Audiția muzicală** se va constitui dintr-un complex de valori muzicale naționale și universale, inclusiv folclor și muzică de divertisment. Sugestiile pentru audiție, stabilite pe baza unei selecții prin care s-a avut în vedere conținuturi și finalități educative, lasă libertatea profesorului de a veni în întâmpinarea receptivității copiilor. Având în vedere că audiția muzicală nu mai este un auxiliar al lecției teoretice (de ilustrare a unei noțiuni, de exemplificare a unui element etc.), ea devine în sine o cale de receptare a muzicii pe coordonate muzicale generale și culturale. Profesorul de muzică va trebui să reconsidere procesul audiției. Ca pondere în cadrul lecției, audiției i se va acorda un timp important, aceasta devenind parte componentă a lecției. Foarte util este ca materialul de audiat să fie repetat, știut fiind că procesul receptării unei lucrări muzicale se sedimentează în timp, prin multe reascultări. Bucuria recunoașterii auditive a unor teme cântate anterior asigură audiției valențe valorice sporite. Procesul audiției trebuie permanent controlat sub aspectul concentrării elevilor și dirijat prin explicații, sugestii etc., de natură muzicală și estetică. Momentele de audiție prevăzute trebuie acordate cu preferințele elevilor, dar și cu genurile și cu formele muzicale, cu problematica propusă spre conștientizare prin subiectul lecției.

Activitățile muzicale se abordează gradat, progresiv, parcurgând trei stadii de formare a deprinderilor muzicale: receptarea și executarea elementelor muzicale propuse, recunoașterea lor auditivă și valorificarea creativă. Pentru **receptarea** și **executarea** elementelor muzicale se abordează metode active, axate pe exersarea și pe implicarea directă a elevului în muzicalizarea sa. **Recunoașterea auditivă** a elementelor muzicale, analiza, compararea și estimarea lor oferă

posibilitatea descoperirii pe de o parte a bogăției și a diversității problematicii muzicale, iar pe de altă parte, a propriei capacități de selectare auditivă a elementelor de limbaj muzical. Stadiul superior în educația muzicală îl reprezintă capacitatea de a **se exprima** pe sine prin muzică, abordând actul creației la nivelul pe care pregătirea proprie i-l permite. De asemenea, elevii își pot selecta valoric repertoriul și își pot exprima și a argumenta aprecierile și preferințele.

Pornind de la caracterul practic al activităților specifice educației muzicale, evaluarea presupune observarea continuă și sistematică a elevilor de a participa la activități colective, nu doar individuale. Reproducerea materialului muzical memorat mecanic, ca procedeu de evaluare tradițional, va fi înlocuită de metode alternative de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul etc.), precum și de alte forme de evaluare a manifestării artistice colective și/sau individuale (serbări, concerte, simpozioane, concursuri).

Fondul de cultură muzicală, modalitățile de lucru specifice disciplinei asigură atracția și interesul elevilor față de această disciplină, condiție fundamentală pentru dezvoltarea competențelor sale.

MELODII ȘI TEME CÂNTATE⁵ LA UNISON (sugestii)

- Cântece populare românești
- Colinde populare
- Cânteccele altor popoare
- Monodie gregoriană (la alegere)
- Melodii ale trubadurilor: Moniot d' Arras, Neidhardt- Cantec de mai, etc.
- Fr. Couperin – La Badine (rondeau)
- A. Vivaldi – Anotimpurile – Primăvara (partea I)
 - Toamna (p. I, III)
- J. S . Bach:
 - Concertele brandenburgice – Concertul brandenburgic nr. 2, Fa major (p. I), Concertul brandenburgic nr. 3, Sol major (p. I)
 - Das Wohltemperierte Klavier
 - vol I.- Fuga în la minor (tema), Fuga în Fa major (tema)
 - vol II -Fuga în Do major (tema)
- G. Fr. Haendel- Muzica apelor- Hornpipe
- J. Haydn – Simfonia “Surpriza” (p. II - tema)
- W. A. Mozart:
 - Simfonia în sol minor nr. 40 (p. III- Menuet, Trio-tema)
 - Arie din operele “Nunta lui Figaro “ și “Flautul fermecat” (la alegere)
- L. van Beethoven:
 - Simfonia I (p. II - tema)
 - Simfonia a VI-a, Pastorală (p. III- teme)
 - Simfonia a IX-a, (p. IV, Oda bucuriei)
 - Concertul pentru vioară în Re major (p. I, III - teme)

AUDIȚII MUZICALE (sugestii)

***	Monodie gregoriană (la alegere)
***	Muzică bizantină (la alegere)
G. P. da Palestrina	Misse și motete
O. Lassus	Madrigale
Luca Marenzio	Madrigale
***	Dansuri instrumentale renaștentiste
A. Corelli	din 12 Concerti Grossi op.6
Fr. Couperin	Piese pentru clavecin
A. Vivaldi	Anotimpurile
J. S. Bach	Concertul pentru vioară și orchestră în Mi
	Concertul pentru două viori și orchestră
	Concerte pentru clavecin și orchestră
	Das Wohltemperierte Klavier (Preludii și Fugi)
	Toccată și fuga în re minor pentru orgă
	Concertele brandenburgice
	Matthaeus Passion (corul final)
G. Fr. Haendel	Suita “Muzica apelor”
	Suita “Focuri de artificii”
	12 Concerti Grossi
	Oratoriul “Messiah” (corul Alleluia)

⁵ Reproducerea temelor se va restrânge la câteva măsuri ușor cantabile.

J. Haydn	Simfoniile “Surpriza”, “Ceasornicul”, “Militara” “Despărțirea” Concert pt. pian în Re Concertele pt. violoncel în Do și Re Cvartete Oratoriul “Anotimpurile (aria lui Simon, cântecul Hannei) Mica serenadă Concertele nr. 3 și 5 pt. vioară Simfonia în sol minor nr. 40 Simfonia în Do major “Jupiter” nr. 41 Sonata pt. pian în La major Opera “Nunta lui Figaro” (fragmente) Opera “Don Giovanni” (fragmente) Opera “ Flautul fermecat” (fragmente) Requiem (fragmente)
W. A. Mozart	
L. van Beethoven	Fur Elise Romanțele pt. vioară Sonatele pentru pian: “Patetica” op.13, “Sonata Lunii” op. 27, “Waldstein” op.53, “Appassionata” op.57 Sonata primăverii (vioară și pian) Sonata Kreutzer” (vioară și pian) Concertul pt. vioară în Re Concertul nr.5 pt. pian “Imperialul” Simfoniile nr.3, 5, 6, 7, 9 Uverturile Coriolan , Leonora 3 Cvartetele op. 59 “Razumovski”

REPERTORIU CORAL (sugestii)

a. Repertoriu coral românesc

- Arvinte, Constantin - Triptic maramureșean
 - Trecui dealul la băiuț
- Augustin Bena - La fântână
- Liviu Borlan - Joc de Oaș
- Tiberiu Brediceanu - Florică de pe apă
- Constantin Catrina - A venit un lup din crâng
- Liviu Comes - Luna iese dintre codri
 - Ascultă, Doamne
- D. G. Kiriac - A ruginit frunza din vii
 - Cântec de toamnă
 - Pe cărare sub un brad
 - Revedere (voci egale)
 - Vara a sosit (voci egale)
- Gh. Cucu - O minune (voci egale)
 - Miluiește-mă, Dumnezeule
 - Sus, boieri
 - Doamne Isuse Hristoase A
- I. D. Chirescu - Dorulețul
- Gh. Danga - Sârba în căruță

- Gh. Dima - Mândruliță de demult
- Sub fereastra mândrei mele
- Sabin Drăgoi - Asta-i nana
- Gh. Dumitrescu - Cântec din Oaș
- George Enescu - De Anul Nou
- Tu m-ai uitat
- Tudor Jarda - Mă luai, luai
- A. L. Ivela - Noapte de vară
- Tudor Jarda - Foicică de ciuper
- Eusebiu Mandicevschi - Vin, fetiță, vin!
- Gavriil Musicescu - Trompetele răsună
- Emil Monția - Colindița
- Sus la poarta Raiului
- Simeon Nicolescu - Iac' așa
- N. Oancea - Pitpalacul
- Trandafir de pe cetate
- Radu Paladi - Peste lanul legănat
- Anton Pann - Tatăl Nostru
- Alexandru Pașcanu - Ah, ce bucurie!
- Tatăl meu și mama mea
- Chindia
- Irina Odăgescu Țuțuianu - Cântec de drumeții
- Ion Popescu Pasărea - Rodica
- Timotei Popovici - Mulți ani trăiască
- La oglindă
- În cireșar
- Vino, vară
- Carmen Petra-Basacopol - Anotimpuri
- Vasile Popovici - Sara pe deal
- Laurențiu Profeta - Sărbătoarea păsărilor
- Constantin Rîpă - Treci, ploaie
- D. D. Stancu - Ș-am zis verde rozmarin (armonizare)
- Gh. Șoima - Mândru-i jocul Hațegana
- Tropotita
- Valentin Timaru - Coborât-o, coborât
- Ieși, soare din'nchisoare
- Toamna
- Petre Marcel Varlan - Cucu, Cucu
- Al. Veselovschi - Elegie de iarnă
- I. D. Vicol - La izvor
- Ioan Vidu - Ana Lugojana
- Plângerea unei floricele
- Dan Voiculescu - Cântec de leagăn
- Cucu
- Iscoada
- Stâna prădată

b) Repertoriu coral internațional

- Anonim spaniol - Din di rin
- Bardos Lajos - Tabortuznel
- Bela Bartok - Ne menj el

• Ludwig van Beethoven	- O, lume ce frumoasă ești
• Johannes Brahms	- Cântec de leagăn
• William Byrd	- Primăvara
• Antonio Caldara	- Canon
• Hans Leo Hassler	- Tanzen und springen
• Felice Giardini	- Viva tutte le vezze
• Zoltan Kodaly	- Bicinia
	- Ave Maria
• Luca Marenzio	- Cântul nostru viu răsună
• Thomas Morley	- Cântec de joc
• Henry Purcell	- Toamna
• Jean-Philippe Rameau	- Imnul nopții
• Wolfgang Amadeus Mozart	- Cântec de primăvară
• Giuseppe de Marzi	- Signore delle cime
• Augustin E.Grell	- Doamne, bunătatea ta
• G.Wells, H.Perette	- Can't help falling in love
• Giuseppe Verdi	- Corul sclavilor evrei
• Vassilis Makridis	- Agapate aliais
• Johannes Brahms	- Gaudeamus igitur
• Luca Marenzio	- Ad una fresca riva
• W.A.Mozart	- Amor e ritornato
• G.P.da Palestrina	- Ahi, che quest'occhi mei
	- Essurientes
• Orazio Vecchi	- So ben mi ch'a bon tempo
• Orlando di Lasso	- Domine Deus

Programa a fost aprobată prin Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 3458 / 09.03.2004.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A

CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

EDUCAȚIE PLASTICĂ

București, 2004

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor.
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice – conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTA DE PREZENTARE

Educația plastică – înțeleasă ca educație vizuală în general – este o componentă a educației de bază, destinată tuturor elevilor aflați la finalul școlarizării obligatorii – clasele a IX-a și a X-a.

Aceștia vor constitui – alături de creatori – viitorul public al muzeelor, expozițiilor, spectacolelor și în același timp, vor fi cei care, având gustul artistic format, vor contribui la configurarea și ameliorarea ambientului vieții. Curriculumul de educație plastică se adresează elevilor ce parcurg această disciplină într-o oră pe săptămână.

Studiul artelor vizuale urmărește dezvoltarea prin capacități de comunicare prin imagine, superioară celei verbale prin calitatea universală de transmitere, depășind granițele lingvistice.

Curriculumul național pentru clasele a IX-a și a X-a folosește și dezvoltă capacitățile dobândite de elevi în anii precedenți. Orientarea activităților are la bază deosebirea dintre comunicarea de tip științific, univoc, precis și cea artistică, complexă, activând toate funcțiile psihice (emoții, sentimente, gândire etc.). Curriculumul de față oferă o cheie universală pentru decodarea oricărei imagini; sunt luate în discuție imaginile cele mai diverse, de la capodopere la aspectele vieții cotidiene.

Un scop esențial este ca prin educație vizuală tânărul, asaltat de excesul de imagini publicitare actuale, să nu devină un receptor pasiv, ușor de manipulat și să-și păstreze integritatea funcțiilor sufletești și capacitatea de creație proprie, corespunzând personalității sale unice.

Rezultatele formative ale educației vizuale (mai mult decât cele informative) sunt destinate să înzestreze pe viitorul cetățean cu noi valențe de trăire pleneră și în perioada activă – indiferent de cariera aleasă, dar și mai târziu, pe tot parcursul vieții.

În elaborarea programei de față au fost luate în considerație atât cercetările în domeniul curricular și tendințele pe plan internațional, cât și opiniile unor profesori cu o bogată experiență didactică.

În acest scop, demersul didactic se va sprijini pe creații originale din colecțiile de artă și expoziții, inclusiv monumentele de arhitectură și sculptură etc. existente în localitate.

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic la universul vizual.
2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice.

VALORI ȘI ATITUDINI

- Manifestarea interesului pentru cunoașterea și interpretarea operelor de artă plastică și decorativă.
- Manifestarea inițiativei în aprecierea critică a operei de artă, compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți. Evaluare și autoevaluare.
- Motivația pentru ocrotirea și punerea în valoare a patrimoniului artistic național și universal.
- Disponibilitatea pentru cultivarea capacităților estetice ca fundament pentru participarea la viața culturală.
- Înțelegerea și aprecierea diverselor forme de expresii din patrimoniul artelor plastice universale.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic la universul vizual

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Evidențierea elementelor de limbaj plastic și a relațiilor dintre ele în scopul interpretării imaginilor artistice bi- și tridimensionale – desen, pictură, foto, sculptură și arhitectură	- morfologia și sintaxa imaginii bi- și tridimensionale; - mijloace specifice: - o desenul; - o acorduri și contraste valorice; - o acorduri și contraste cromatice; - o sugestiile materialului.
1.2 Analiza modului în care sunt reprezentate timpul și spațiul în imaginea bi- și tridimensională	- structurile compoziționale artistice clasice sau romantice, statice sau dinamice;
1.3 Identificarea unor materiale și tehnici, a funcției lor expresive și a relației dintre imaginea lor bi- și tridimensională și ambient	- materiale și tehnici; - sculptura de exterior și de interior; - arhitectura integrată în mediul natural urban sau în peisajul artificial;
1.4 Analiza plastică, prin prisma unei interpretări proprii și a unor lucrări de artă bi- și tridimensionale din patrimoniul artistic local	- analiza unor imagini bi- și tridimensionale (desen, pictură, monument statuar sau arhitectural, o sculptură de interior, o statuie de exterior, stradă sau parc, o biserică și o primărie).

2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Realizarea unor crochiuri care evidențiază calitățile artistice ale unor lucrări bi și tridimensionale	- compoziție, desen, lumină și umbră, culoare, material, tehnică și factură; dezvoltarea simțului de observație;
2.2 Realizarea unor schițe ale unor lucrări bi- și tridimensionale imaginate	- dezvoltarea fanteziei.

SUGESTII METODOLOGICE

Pe parcursul claselor a IX-a și a X-a se recomandă profesorilor organizarea unor activități de tipul:

- o vizionarea unor monumente, muzee, expoziții, ateliere ale artiștilor etc.;
- o analiza critică a unor lucrări de artă plastică și decorativă în diferite stiluri, relevând calitățile lor artistice;
- o discutarea în clasă a unor imagini din albumele de artă, proiecții și diapozitive, casete video, filme sau emisiuni TV;
- o comentarea în scris sau oral a unor lucrări de artă vizuală.

Se va urmări citirea în timp a operei de artă bi- și tridimensională. Elevul va dovedi că are capacitatea de a recepta mesajul artistic, de a urmări corect parcursul compozițional, de a-și organiza informațiile, de a-și comunica opiniile clar și configurativ, de a utiliza un limbaj adecvat, prin folosirea termenilor specifici, și prin alegerea cerințelor în funcție de nivelul de receptare a auditoriului. Vor fi relevate, de asemenea, relațiile interdisciplinare prin compararea mijloacelor de expresie specifice în literatură, muzică etc.

Pentru formarea capacității de apreciere critică, vor fi consultate scrieri de specialitate.

În scopul sesizării mijloacelor de expresie vor fi folosite exerciții de percepere a unor desene, picturi, fotografii, sculpturi, edificii și a relațiilor dintre ele și mediul ambiant.

Elevii vor fi stimulați să propună modificări sau variante ale unor imagini vizuale artistice – analizate în prealabil în clasă, precum și creații proprii (din domeniile artelor plastice sau decorative), în schițe folosind materiale și tehnici la alegere, convenționale și neconvenționale. Se va încuraja grafica pe computer.

De asemenea, vor fi valorificate propuneri făcute de elevi privind ambientul (școală, grădină, stradă etc.), folosind materiale și tehnici la alegere.

Operele de artă înzestrând conținuturile din programă vor fi selectate din orice epocă istorică, indiferent de anul de studiu.

Programa a fost aprobată prin Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 3458 / 09.03.2004.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A
– CICLUL INFERIOR AL LICEULUI –

LIMBA GERMANĂ (MODERNĂ)

București, 2004

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculumul de LIMBI MODERNE pentru clasele a IX-a a fost elaborat avându-se în vedere următoarele:

- noua structură a sistemului de învățământ liceal din România;
- curriculumul parcurs de elevi până în clasa a VIII-a;
- reperele impuse de OMECT 5723/23.12.2003 privind aprobarea Planurilor cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a;
- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul învățământului obligatoriu;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea ciclului inferior al liceului.

Prezentul curriculum urmărește structurarea ciclului inferior al liceului pe filiere și profiluri și a fost elaborat urmărindu-se:

A. practica rațională a limbii. Prin dezvoltarea competențelor de receptare și producere, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ.

B. formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune. Elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative.

C. dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală. Elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu prin care să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, dintr-o perspectivă cross-curriculară, să utilizeze informații din tabele, scheme, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv Internetul.

În aceste condiții, proiectarea curriculară pornește de la trei puncte de reper: programele din clasele anterioare, documentele Comisiei Europene referitoare la dezvoltarea competențelor cheie și "Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare" publicat de Consiliul Europei în 1998 și revizuit în 2000. Din această perspectivă, prezentul curriculum construiește, pe baza achizițiilor dobândite până la sfârșitul învățământului gimnazial, competențe de comunicare derivate dintr-un consens larg, european și contribuie la dezvoltarea de competențe cheie din patru dintre cele opt domenii de competențe cheie identificate la nivel european: (2) **comunicarea în limbi străine** (Communication in foreign languages), (5) **"a învăța să înveți"** (Learning to learn), (6) **competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice** (Interpersonal, intercultural, social and civic competences), (8) **sensibilizarea la cultură** (Cultural awareness), domenii asumate și de către sistemul de învățământ românesc.

Obiectivul fundamental al disciplinei LIMBI MODERNE este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional / acceptată social prin însușirea de cunoștințe, deprinderi și atitudini specifice, în conformitate cu "**Implementation of "Education & Training 2010" programme**" (2003), la niveluri echivalente cu cele prevăzute în **Cadrul European Comun de Referință**.

În conformitate cu planurile cadru aprobate prin OMECT 5723 / 23.12. 2003, disciplina limba germană are următorul **regim de predare** la clasele a IX-a, liceu,:

ÎN TRUNCHIUL COMUN

- ca LIMBA 1 (anul VII de studiu): 2 ore pe săptămână, la toate filierele, profilurile și specializările.
- ca LIMBA 2 (anul V de studiu): 2 ore pe săptămână, la toate filierele, profilurile și specializările (cu excepția școlilor / claselor cu predare în limbile minorităților naționale).
- ca LIMBA 3 (anul I de studiu) – posibil a fi studiată la toate filierele, profilurile și specializările prin înlocuirea uneia dintre limbile moderne (L1 sau L2) studiate în gimnaziu (cu aceeași alocare orară ca cea înlocuită).

ÎN CURRICULUM DIFERENȚIAT

- numai ca LIMBA 1 (anul VII de studiu): 1 oră pe săptămână, la filiera teoretică, profil umanist și la filiera vocațională, profil militar (M.A.I. și M.Ap.N.).¹

ÎN CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII

- ca LIMBA 3 (anul I de studiu) – posibil a fi studiată la toate filierele, profilurile și specializările; limba 3 se poate studia și de către elevii școlilor / claselor cu predare în limbile minorităților naționale (care, în conformitate cu art. 8, alin. 3 din OMECT 5723 / 2003, nu au ore prevăzute pentru L2 în trunchiul comun sau în curriculum diferențiat);
- ca LIMBA 1 sau 2 – posibil a fi studiată la toate filierele, profilurile și specializările ca opțional de aprofundare, de extindere, ca disciplină nouă sau ca opțional integrat, pe baza unor programe elaborate local.

Pornind de la regimul de predare a limbii germane, **curriculum-ul pentru clasa a IX-a liceu este format din:**

- **PROGRAMA 1 pentru limba modernă 1 (anul VII de studiu)**, care se adresează elevilor de liceu de la toate filierele și profilurile care au început studiul limbii germane în clasa a III-a;
- **PROGRAMA 2 pentru limba modernă 2 (anul V de studiu)**, care se adresează elevilor de liceu de la toate filierele și profilurile care au început studiul limbii germane în clasa a V-a
- **PROGRAMA 3 pentru limba modernă 3 (anul I de studiu)**, care se adresează elevilor de liceu de la toate filierele și profilurile care doresc ca pe durata liceului să studieze limba germană în locul uneia dintre cele studiate în gimnaziu, precum și elevilor din învățământul în limbile minorităților naționale, care nu au studiat limba modernă 2 în gimnaziu (și pentru care studiul celei de a doua limbi moderne este la decizia școlii).

Delimitarea parcursului de învățare se realizează pe baza unui model de proiectare care îmbină competențe și tipuri de conținuturi.

Structura programelor este următoarea:

- 1 **COMPETENȚE GENERALE** (definite ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi care se formează pe întreaga durată a liceului);
- 2 **VALORI ȘI ATITUDINI** (ce urmează a fi formate pe întreg parcursul învățământului liceal pentru educarea tinerilor în spiritul valorilor europene);
- 3 **COMPETENȚE SPECIFICE** (derivate din competențele generale și care se formează pe durata unui an de studiu) **corelate cu FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR**. Această corelare constituie pivotul curriculum-ului, care accentuează latura sa pragmatică: devine astfel transparent nu numai ce se învață, dar mai ales pentru ce anume se învață anumite conținuturi.
- 4 **SUGESTII METODOLOGICE structurate pe două domenii:**
 - **Conținuturi recomandate** care sunt structurate, pentru fiecare limbă, în:
 - **Teme** (prezintă domeniile și temele care vor constitui contextul pentru realizarea activităților de învățare pe parcursul orelor de limba germană și vor delimita tematica ce va fi folosită în evaluare.)
 - **Elemente de construcție a comunicării** (conțin categorii de structuri lingvistice care vor fi utilizate în comunicare)
 - **Acte de vorbire** (necesare pentru adecvarea funcțională a comunicării)
 - **Scurt ghid metodologic** (sugestii oferite ca sprijin pentru proiectarea și realizarea demersului didactic)

Competențele generale sunt comune pentru toate programele.

La nivelul ciclurilor primar și gimnazial, parcursul formativ s-a concentrat pe dezvoltarea capacităților de receptare și de producere a mesajelor orale și scrise; în clasa a IX-a și următoarele, alături de două

¹ Programele pentru ora din CD pentru profilurile Militar M.A.I. și M.A.P.N. va fi elaborat în școlile respective

competențe generale care continuă acest parcurs, se adaugă interacțiunea în comunicarea orală și scrisă, precum și transferul și medierea mesajelor. Delimitarea unei competențe de interacțiune este necesară pentru ca elevii de vârstă liceală să devină conștienți de modul în care o interacțiune orală / scrisă este eficientă și să cunoască criteriile de evaluare a acestor interacțiuni. În cazul medierii și transferului mesajelor (programele 1 și 2) avem de-a face cu o competență de ordin superior, a cărei formare poate fi asumată în mod legitim la nivelul liceului. Aceasta presupune treceri de la un cod la altul (între două limbi, de exemplu, sau de la limbajul verbal la cel non-verbal și invers) sau adaptări și reformulări ale diverselor mesaje în funcție de situația de comunicare.

Valorile și atitudinile sunt comune pentru toate tipurile de programe.

Seturile de competențe specifice corelate cu forme de prezentare a conținuturilor constituie esența programelor. Rubricile "Competențe specifice" conțin competențe formulate astfel încât să poată fi formate pe parcursul unui an de studiu și să permită evaluarea standardizată. Rubricile "Forme de prezentare a conținuturilor" cuprind atât tipuri și categorii de suporturi / texte cât și tehnici ce urmează a însuși de elevi).

În cazul Programei 1, în rubrica "competențe specifice" se găsesc și competențe / elemente de competență scrise cu **aldine**; acestea vor fi formate la elevii din clasele care au prevăzută 1 oră în CD (filiera teoretică, profil umanist). În această programă, rubricile "Forme de prezentare a conținuturilor" sunt structurate pe Trunchi comun (TC) și Curriculum diferențiat (CD), tipurile de conținut din rubrica "Forme de prezentare a conținuturilor CD" urmând a se utiliza numai la clasele care au prevăzută oră de CD (filiera teoretică, profil umanist) la limba modernă 1.

Structura de competențe corelate cu tipuri de conținut oferă un cadru adecvat și util pentru procesul de evaluare a învățării, sprijinindu-l și asigurându-i un caracter mai practic și mai transparent.

Capitolul de sugestii metodologice de aplicare este menit a veni în sprijinul cadrelor didactice în vederea organizării unui demers didactic modern și eficient și este structurat în două subcapitole:

1) conținuturi recomandate de Comisia Națională pentru fiecare programă, pentru construirea demersului didactic;

2) scurt ghid metodologic pentru proiectarea și derularea activității la clasă.

Listele de conținuturi recomandate conțin **arii tematice** pentru contextualizarea activităților de învățare, **elemente de construcție a comunicării** (structuri lingvistice) care vor fi achiziționate și cu care se va opera pe parcursul activităților, și **funcții comunicative** (acte de vorbire) care vor fi exersate și utilizate de elevi.

În elaborarea programelor s-au avut în vedere, în conformitate cu documentele de politică educațională ale MECT și cu prevederile documentelor europene asumate de România, competențele și nivelurile de performanță prevăzute de **Cadrul European Comun de Referință**. Pentru a se crea condițiile de realizare a unei evaluări unitare și standardizate a nivelului de achiziție a capacităților / competențelor, și în scopul de a se crea premisele pentru o eventuală certificare a competențelor de comunicare în limba modernă dobândite în școală, se vor elabora, pentru finele ciclului inferior al liceului, standarde curriculare de performanță. Acestea vor fi corelate cu nivelurile prevăzute de **Cadrul European Comun de Referință**, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene.

La finele ciclului inferior al liceului, competențele lingvistice ale elevilor se vor situa la următoarele niveluri din Cadrul European Comun de Referință :

- **Limba 1 - nivelul B1** pentru competențele de receptare și pentru competența de producere orală / **Limba 1 IB - nivelul B1+** (intensiv) și **nivelul B2** (bilingv), pentru toate competențele

Limba 2 - nivel B1 pentru competențele de receptare; **nivel A2** pentru competențele de producere

- **Limba 3 - nivelul A1+** pentru toate competențele

C O M P E T E N Ț E G E N E R A L E

Limba modernă 1 și limba modernă 2

- 1. Receptarea textelor/mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare**
- 2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte**
- 3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă**
- 4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare**

Limba modernă 3

- 1. Receptarea textelor mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare**
- 2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte**
- 3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă**

V A L O R I Ș I A T I T U D I N I

- Manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare**
- Conștientizarea rolului limbii moderne ca mijloc de acces la patrimoniul culturii universale**
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale transmise cu ajutorul limbii germane**
- Dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte culturale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte în limba modernă și prin raportarea la civilizația spațiului cultural germanofon**

Programa 1 (limba modernă 1 - pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee) ²

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR ³

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor TC	Forme de prezentare a conținuturilor CD
1.1 Identificarea sensului global al unui mesaj 1.2 Anticiparea elementelor de conținut ale unui text pe baza titlului / unui stimul vizual 1.3 Identificarea de detalii din mesaje orale / scrise (autentice) 1.4 Selectarea de informații din mai multe texte în scopul îndeplinirii unei sarcini structurate de lucru 1.5 Identificarea de informații cheie din texte autentice 1.6 Recunoașterea organizării logice a unui paragraf / text literar	• Prezentări orale (de dificultate și lungime medie) pe teme de interes • Texte autentice de complexitate medie • Conversații / înregistrări audio / video sau citite cu glas tare de către profesor • Interviu / rapoarte orale • Texte de informare generală • Texte/paragrafe / descriptive și narative	• Texte audio-video de tipuri diverse (de lungime medie) de informare generală din diverse surse • Texte literare • Texte adecvate profilului

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor TC	Forme de prezentare a conținuturilor CD
2.1 Descrierea (oral / în scris) a unor activități cotidiene, obiceiuri; 2.2 Relatarea conținutului unui film / al unei povestiri, pe baza unui plan de idei dat 2.3 Redactarea de paragrafe / texte pe o temă de interes 2.4 Completarea de formulare 2.5 Redactarea de texte funcționale simple 2.6 Relatarea sub formă de raport a desfășurării unei activități de grup / proiect individual / activități cotidiene etc.,	• Descrieri de obiecte, persoane • Povestire orală / scrisă • Paragrafe, articole pe diverse arii tematice • Formulare	• Eseuri structurate / ghidate • Rapoarte orale / scrise scurte

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor TC	Forme de prezentare a conținuturilor CD
3.1 Formularea de idei / păreri pe teme de interes în cadrul unei discuții / în mesaje de răspuns 3.2 Adaptarea formei mesajului la situația de comunicare în funcție de stilul formal / informal folosit de interlocutor 3.3 Redactarea de scrisori de răspuns în care sunt exprimate păreri despre subiecte legate de preocupările tinerilor	• Dialogul • Conversația cotidiană • Texte / Mesaje personale • Scrisori personale • Acte de vorbire (Funcțiile comunicative ale limbii) necesare performării acestor competențe	• Discuția • Interviu ghidat • Scrisori oficiale simple • Acte de vorbire (Funcțiile comunicative ale limbii) necesare performării acestei competențe⁴

² Cu excepția profilului Militar M.A.I. și M.A.P.N., unde curriculum pentru ora din CD va fi elaborat în școlile respective

³ Competențele scrise cu aldine și conținuturile din rubrica "Forme de prezentare a conținuturilor CD" aparțin curriculumului diferențiat și se adresează numai claselor de liceu teoretic, profil umanist, care au prevăzută oră în CD în planul cadru.

⁴ Acestea vor fi alese de profesori dintre cele marcate cu aldine din lista de la capitolul CONȚINUTURI RECOMANDATE

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor TC	Forme de prezentare a conținuturilor CD
4.1 Transformarea unor mesaje din vorbire directă în vorbire indirectă 4.2 Utilizarea dicționarului bilingv pentru traducerea unor texte funcționale scurte din limba germană în limba română 4.3 Sintetizarea sub formă de schemă / notițe a conținutului unui text scris / mesaj oral 4.4 Traducerea în limba română a unor texte scurte din domenii de interes utilizând dicționarul	• Mesaje orale (înregistrate sau emise de profesor sau elevi) • Prospecte, instrucțiuni, • Texte de informare generală • Notițe • Tehnici de utilizare a dicționarului bilingv	• Fragmente de texte literare de dificultate medie • Texte literare scurte • Prezentări (înregistrări audio)

Programa 2 (limba modernă 2 – pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee)

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI TIPURI DE CONȚINUTURI

1 Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Identificarea unor informații specifice dintr-un text ascultat pe subiecte familiare, articulat clar și cu viteză normală 1.2 Desprinderea sensului global / a ideilor esențiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin 1.3 Deducerea înțelesului unor elemente lexicale necunoscute cu ajutorul contextului 1.4 Selectarea unor informații relevante din fragmente de texte informative, instrucțiuni, tabele, hărți, pentru a îndeplini o sarcină de lucru	• Povestiri • Rapoarte / prezentări orale / scrise • Interviu • Diagrame, grafice, tabele sinoptice • Texte / fragmente de informare generală • Dialoguri, conversații, interviuri • Articole de presă • Emisiuni radio / TV

2 Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1 Redactarea de instrucțiuni, reclame, pagini de jurnal 2.2 Elaborarea – oral sau în scris – a unei descrieri simple a unui eveniment sau a unor experiențe personale, pe bază de suport vizual sau de plan de idei	• Povestire / Prezentare orală / scrisă • Descrieri de obiecte, persoane • Texte/Paragrafe pe diverse arii tematice,

3 Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
3.1 Exprimarea poziției (acord / dezacord) față de opiniile exprimate în cadrul unei discuții 3.2 Comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct 3.3 Redactarea unor mesaje de răspuns, în care sunt exprimate mulțumiri sau scuze 3.4 Notarea informațiilor pertinente dintr-o comunicare pe subiecte cunoscute, rostită clar și rar, pe care o poate întrerupe pentru a cere formulări sau repetări	• Dialogul • Conversația cotidiană • Mesaje personale • Scrisori personale simple • Acte de vorbire (Funcțiile comunicative ale limbii) necesare performării acestor competențe

4 Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
4.1 Înregistrarea informațiilor receptate oral sau în scris sub formă de notițe, cu suport dat 4.2 Reducerea unui paragraf la o idee esențială 4.3 Reformularea, la cererea partenerului de dialog, a unei replici în cadrul unei conversații pe teme familiare	• Fragmente de texte de informare generală • Fișe și instrucțiuni de lucru • Opinii (înregistrări audio) • Dialoguri, conversații

Programa 3 (limba modernă 3 – pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee)

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI TIPURI DE CONȚINUTURI

1 Receptarea mesajelor transmise oral și în scris în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Desprinderea sensului global / ideii principale al unui mesaj scurt articulat clar și rar / dintr-un text scurt 1.2 Asocierea de informații factuale dintr-un text citit / audiat cu o imagine / un set de imagini 1.3 Identificarea de informații specifice în materiale simple de tipul broșurilor de informare, fragmente de text care descriu evenimente, alte texte autentice 1.4 Sesizarea ordinii evenimentelor relatate într-un text scurt și simplu, audiat sau citit	• Povestire orală • Articole de ziar • Texte publicitare orale / scrise • Conversații • Dialoguri simple • Texte scurte autentice

2 Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1 Cererea și oferirea de informații despre sine, despre persoane, despre activități din universul imediat, folosind o intonație adecvată 2.2 Folosirea de formule orale / scrise simple, adecvate unor situații de comunicare uzuale 2.3 Formularea / redactarea de instrucțiuni pentru activități cotidiene 2.4 Redactarea unui text scurt, format din fraze simple, folosind relatori simpli, despre evenimente, persoane din mediul familial, după un plan dat	• Invitație, telegramă, anunț publicitar, bilet • Texte/Paragrafe simple • Descriere simplă orală sau scrisă

3 Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
3.1 Participarea la interacțiuni verbale în contexte cotidiene pe teme familiare 3.2 Redactarea de mesaje scurte pe teme familiare în situații în care nu poate avea loc o interacțiune verbală orală directă 3.3 Îndeplinirea de instrucțiuni simple, orale sau scrise, în contexte funcționale, când acestea sunt completate și de imagini sau scheme 3.4 Orientarea în spațiu pe baza unui set de instrucțiuni simple articulate clar și rar	• Dialoguri situaționale • Conversații simple • Mesaje scurte • Instrucțiuni simple • Funcțiile comunicative ale limbii necesare performării acestor competențe

SUGESTII METODOLOGICE

CONȚINUTURI RECOMANDATE

NOTE:

1. Comisia națională de limba germană recomandă ca, pentru formarea și dezvoltarea competențelor specifice și a valorilor și atitudinilor prevăzute în programe, să fie utilizate conținuturile din listele de mai jos
2. La alegerea temelor și textelor pe care se va lucra se va avea în vedere corelarea lor cu filiera și domeniul de prespecializare al fiecărei clase.
3. Echilibrarea gradului de dificultate a sarcinilor de lucru se va realiza ținând cont de gradul de dificultate a textului (la texte dificile se vor stabili sarcini de lucru cu grad mai mic de dificultate, iar la texte ușoare se va avea în vedere ca gradul de dificultate a sarcinilor de lucru să fie sporit).

CONȚINUTURI RECOMANDATE pentru Programa 1 (limba modernă 1 - pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee)⁵

TEME⁶

Se recomandă ca activitățile de învățare la L. 1 să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

- DOMENIUL PERSONAL
 - Relații interpersonale
 - Viața personală (alimentație, sănătate, activități de timp liber, preocupări cotidiene)
 - Universul adolescenței
- DOMENIUL PUBLIC
 - Țări, regiuni, orașe – obiective culturale
 - Aspecte din viața contemporană (**sociale, literare**, conservarea patrimoniului cultural, ecologice)
 - Mass-media
 - **Stiluri de viață în lumea germanofonă, din perspectivă sincronică și diacronică**
- DOMENIUL OCUPAȚIONAL
 - Cunoașterea unor aspecte semnificative din viața profesională
 - Activități din viața cotidiană
- DOMENIUL EDUCAȚIONAL
 - Viața culturală și universul mass-media, literatură pentru tineret, sport, instrucție și educație
 - Repere de cultură și civilizație ale spațiului cultural germanofon **și ale culturii universale**
 - **Texte informative din reviste germanofone, din literatura germană sau aparținând literaturii în limba germană de pretutindeni**

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII⁷:

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 1 se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

1. Elemente fonetice și ortografice tipice limbii germane
2. Elemente lexicale, aranjate tematic, la nivelul de competențe cerut de programă (pentru fiecare arie tematică se va publica vocabularul minimal necesar promovării examenului de bacalaureat)
3. Elemente gramaticale, caracteristice sferei tematice abordate și necesare actelor de vorbire caracteristice

⁵ Cu excepția profilului Militar M.A.I. și M.A.P.N., unde curriculum pentru ora din CD va fi elaborat în școlile respective

⁶ Domeniile tematice notate cu **aldine** vor fi utilizate **numai** la clasele din **filiera teoretică, profilul umanist**

⁷ Elemente de construcție a comunicării notate cu **aldine** vor fi utilizate **numai** la clasele din **filiera teoretică, profilul umanist**

Substantivul

declinare, formare prin compunere și derivare

Pronumele

personal, reflexiv, posesiv, demonstrativ, interogativ

Adjectivul

formare prin derivare și compunere

declinarea adjectivului atributiv

comparația (regulată, neregulată)

Numeralul

cardinal, ordinal

Verbul

indicativ (diateza activă, reflexivă la toate timpurile; pasivul – prezent, imperfect)

imperativul, conjunctivul

verbe auxiliare (de timp și mod) + sistematizare

verbe cu particulă separabilă

reacțiunea verbelor uzuale

Adverbul

de loc, timp, mod

Adverbele pronominale

uzuale (interogative și demonstrative)

Prepozițiile

care cer dativul, acuzativul, genitivul

bicazuale (cu acuzativ + dativ)

Topica propoziției

locul verbului în propoziția principală și secundară

ordinea complementelor în acuzativ și în dativ

ordinea complementelor circumstanțiale

Propoziții secundare

completivă directă, atributivă, temporală, cauzală, finală, condițională, propoziția secundară

neintrodusă (verkappter Nebensatz)

Categoriile gramaticale enumerate la acest capitol aparțin metalimbajului de specialitate. Terminologia elementelor de construcție a comunicării nu va face obiectul unei învățări explicite. În cadrul activității didactice nu se va apela la conceptualizarea unităților lingvistice utilizate în situațiile de comunicare.

Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate în cadrul achiziției globale. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate.

4. ACTE DE VORBIRE (FUNCTII COMUNICATIVE ALE LIMBII)⁸:

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 1 se vor exersa următoarele acte de vorbire:

a. a da și a solicita informații:

a solicita și a oferi informații generale;

a oferi și a solicita informații de ordin personal;

a oferi și a solicita informații privind locul de unde vin diverse persoane;

a oferi și a solicita informații legate de completarea unui formular;

a oferi informații despre programul zilnic / săptămânal (orar școlar, materii școlare etc.);

a solicita informații despre ce fac diverse persoane (în prezent, în trecut);

a oferi informații despre vreme;

a solicita / oferi informații despre diverse evenimente;

a oferi și a solicita informații despre prețuri, alimente etc.

a descrie persoane, locuri, evenimente;

a cere și a oferi informații de orientare în spațiu.

⁸ Funcțiile comunicative ale limbii notate cu **aldine** vor fi utilizate **numai** la clasele din **filiera teoretică, profilul umanist**

- b. a descoperi și a exprima atitudini
a-și exprima acordul / dezacordul;
a exprima și a solicita o opinie;
a exprima motive;
a compara acțiunile prezente cu cele trecute;
a accepta și a refuza o ofertă / invitație;
a exprima obligația de a face ceva;
a exprima interdicția de a face ceva;
a trage concluzii;
a exprima puncte de vedere personale.
- c. a exprima emoții:
a exprima o dorință / necesitate;
a exprima preferințe;
a exprima intenția;
a folosi stilul formal / informal.
- d. a exprima atitudini morale:
a da sfaturi;
a cere scuze.
- e. a convinge, a determina cursul unei acțiuni:
a exprima propuneri;
a exprima decizii;
a exprima planul unei acțiuni;
a da instrucțiuni;
a încuraja / avertiza pe cineva.
- f. a comunica în societate:
a saluta;
a face prezentări;
a oferi un obiect în mod politicos;
a cere permisiunea de a întrerupe o conversație;
a face urări cu o anumită ocazie
a exprima condiționări

CONȚINUTURI RECOMANDATE pentru Programa 2

(limba modernă 2 – pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee)

I. TEME

Se recomandă ca activitățile de învățare la L. 2 să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

- DOMENIUL PERSONAL
 - Relații interumane / interpersonale (familia, membrii familiei)
 - Viața personală (locuința, cumpărături, alimentație, sănătate, sport, activități de timp liber)
 - Universul adolescenței
- DOMENIUL PUBLIC
 - Țări, regiuni, orașe – obiective turistice, culturale
 - Aspecte din viața socială (locuri și servicii publice)
 - Ecologie
- DOMENIUL OCUPAȚIONAL
 - Ocupații, activități cotidiene și hobby-uri
- DOMENIUL EDUCAȚIONAL
 - Universul cultural germanofon – trecut și prezent – obiceiuri și tradiții; personalități din sfera artistică / literară / științifică / sportivă

II. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 2 se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

1. Elemente fonetice și ortografice tipice limbii germane
2. Elemente lexicale, aranjate tematic, la nivelul de competențe cerut de programă (pentru fiecare arie tematică se va publica vocabularul minimal necesar promovării examenului de bacalaureat)
3. Elemente gramaticale, caracteristice sferei tematice abordate și necesare actelor de vorbire specifice temelor și intenției de comunicare

Substantivul

declinare, formare prin compunere și derivare

Pronumele

personal, reflexiv, posesiv, demonstrativ, interogativ

Adjectivul

formare prin derivare și compunere
declinarea adjectivului atributiv
comparația (regulată, neregulată)

Numeralul

cardinal, ordinal

Verbul

**indicativ* (diateza activă, reflexivă la toate timpurile; pasivul – prezent, imperfect)
**imperativul, conjunctivul*
**verbe auxiliare* (de timp și mod) + sistematizare
**verbe cu particulă separabilă*
**reacțiunea verbelor uzuale*

Adverbul

de loc, timp, mod

Adverbele pronominale

uzuale (interogative și ***demonstrative**)

Prepozițiile

care cer dativul, acuzativul, **genitivul*
bicazuale (cu acuzativ + dativ)

Topica propoziției

locul verbului în propoziția principală și secundară

***ordinea complementelor în acuzativ și în dativ**

***ordinea complementelor circumstanțiale**

Propoziții secundare

completivă directă, atributivă, temporală, cauzală, finală, condițională, propoziția secundară neintrodusă

Categoriile gramaticale enumerate la acest capitol aparțin metalimbajului de specialitate. Terminologia elementelor de construcție a comunicării nu va face obiectul unei învățări explicite. În cadrul activității didactice nu se va apela la conceptualizarea unităților lingvistice utilizate în situațiile de comunicare.

Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate în cadrul achiziției globale. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate.

4. ACTE DE VORBIRE (FUNCTII COMUNICATIVE ALE LIMBII) :

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 2 se vor exersa următoarele acte de vorbire:

- A solicita și a oferi informații generale
- A solicita și a oferi informații de ordin personal
- A solicita și a oferi informații despre sănătate

- A solicita și a oferi informații despre locuri de interes turistic
- A solicita confirmarea unei informații
- A solicita și a oferi informații despre evenimente, experiențe și activități trecute
- A cere și a da detalii și explicații
- A descrie persoane și obiecte
- A cere și a oferi o părere
- A exprima consecințe
- A exprima probabilitatea
- A exprima o dorință sau o preferință
- A formula o interdicție
- A invita
- A convinge
- A da instrucțiuni
- A planifica o acțiune
- A cere și a da clarificări pentru înțelegerea unui mesaj
- A oferi, a accepta sau a refuza ajutorul cuiva

CONȚINUTURI RECOMANDATE pentru Programa 3 (limba modernă 3 – pentru toate filierele, profilurile și specializările de licee)

I. TEME

Se recomandă ca activitățile de învățare la limba modernă 3 să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

DOMENIUL PERSONAL

- Universul apropiat: însușiri fizice, naționalitate, starea sănătății, ocupație, hobby-uri, îmbrăcăminte, alimentație
- Familia: membrii familiei, relații interpersonale
- Petrecerea timpului liber (activități sportive, emisiuni de televiziune, lectură etc.)

- DOMENIUL PUBLIC

- Călătorii, mijloace de transport, orientarea în spațiu
- Cumpărături, magazine, prețuri, bani
- Lumea înconjurătoare: animale, ecologie

- DOMENIUL OCUPAȚIONAL

- Profesii, activități cotidiene

- DOMENIUL EDUCAȚIONAL

- Școala: relații cu colegii, orar, materii
- Obiceiuri și tradiții: sărbători tradiționale
- Universul germanofon: orașe, muzee, monumente

II. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 3 se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

1. Elemente fonetice și ortografice tipice limbii germane
2. Elemente lexicale, aranjate tematic, la nivelul de competențe cerut de programă (pentru fiecare arie tematică se va publica vocabularul minimal necesar promovării examenului de bacalaureat)
3. Elemente gramaticale, caracteristice sferei tematice abordate și necesare actelor de vorbire specifice temelor și intenției de comunicare

Articolul

hotărât, nehotărât, nehotărât negat

Substantivul

gen, număr, nominativ, acuzativ, dativ; compunere

Adjectivul

declinare precedată de articol; nume predicativ

Pronumele

pronumele personal posesiv, demonstrativ

Numeralul

cardinal, ordinal

Verbul

haben, sein (la prezent și perfect compus), verbele modale (la prezent), verbele uzuale (la prezent și perfect compus) din ariile tematice alese, verbe cu particule separabile

Adverbul

de loc, timp, mod

Prepoziții

uzuale care cer dativul, acuzativul, bicazuale

Categoriile gramaticale enumerate la acest capitol aparțin metalimbajului de specialitate. Terminologia elementelor de construcție a comunicării nu va face obiectul unei învățări explicite. În cadrul activității didactice nu se va apela la conceptualizarea unităților lingvistice utilizate în situațiile de comunicare. Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate în cadrul achiziției globale. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate.

4. ACTE DE VORBIRE (FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII):

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 3 se vor achiziționa și utiliza următoarele acte de vorbire:

- A solicita și a oferi informații generale
- A solicita și a oferi informații de ordin personal
- A solicita și a oferi informații despre sănătate
- A descrie persoane
- A cere și a oferi o părere
- A solicita și a oferi informații cu caracter de orientare
- A caracteriza acțiuni sau persoane
- A invita
- A da instrucțiuni
- A exprima motive
- A descrie sărbători / obiceiuri

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAMA ȘCOLARĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CLASA a IX-a
CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr._____/ _____

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina *Limba și literatura română* are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare pentru a le asigura accesul postșcolar la învățarea pe toată durata vieții și integrarea activă într-o **societate bazată pe cunoaștere**.

Pe parcursul învățământului obligatoriu, elevii trebuie să-și formeze în primul rând competențele de comunicare indispensabile, în lumea contemporană, pentru orice tip de activitate profesională: să se exprime corect, clar și coerent în limba maternă, să asculte, să înțeleagă și să producă mesaje orale și scrise, în diverse situații de comunicare.

Studiul limbii și al literaturii române are de asemenea o contribuție esențială la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu sensibilitate estetică, având conștiința propriei identități culturale și manifestând interes pentru varietatea formelor de expresie artistică.

Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în competențele generale și în setul de valori și atitudini enunțate în prezenta programă, din care derivă întreaga structură curriculară (competențe specifice, conținuturi ale învățării). Aceste finalități își găsesc corespondent, în principal, în domeniul *Comunicare în limba maternă*, așa cum apare acesta definit în documentele Uniunii Europene (*Competențe cheie pentru învățământul pe tot parcursul vieții – Cadrul european de referință, Anexa la Recomandarea Parlamentului și a Consiliului European*, 2006), cât și în competențele transversale, menționate în același document, din domeniile *A învăța să înveți*, *Competențe sociale și civice*, *Inițiativă și cultură antreprenorială*, *Conștiință și exprimare culturală*.

Paradigma programelor școlare de *Limba și literatura română* (pentru gimnaziu și pentru învățământul liceal) este una comunicativ-funcțională. Aceasta presupune studiul integrat al limbii, al comunicării și al textului literar. Principiile actualului model sunt:

- urmărirea unui set unitar și coerent de finalități ale studiului disciplinei pe parcursul întregii școlarități obligatorii;
- adoptarea unui model didactic coerent, în cadrul căruia să apară evidentă deplasarea accentului de pe simpla achiziționare de cunoștințe pe formarea de competențe și atitudini, cu valențe ulterioare de actualizare și de extindere;
- diversificarea strategiilor, a ofertelor și a situațiilor de învățare și adaptarea acestora la grupul-țintă;
- asigurarea caracterului flexibil și actual al studierii limbii române, prin conectarea sa la realitățile vieții cotidiene;
- reechilibrarea ponderii acordate în studiu variantei scrise și celei orale;
- îmbinarea echilibrată a proceselor de receptare și proceselor de producere a mesajului;
- adoptarea unei perspective consecvent comunicative, în cadrul căreia accentul să fie plasat pe aspectele concrete ale utilizării limbii.

Domeniile în care vor fi contextualizate activitățile de învățare pentru studierea limbii și a literaturii române în clasa a IX-a sunt:

- I. Literatură;
- II. Limbă și comunicare.

Potrivit planurilor-cadru de învățământ în vigoare, disciplinei *limba și literatura română* îi sunt alocate **trei ore pe săptămână în trunchiul comun**, la toate filierele, profilurile și specializările.

În afara trunchiului comun, următoarele profiluri și specializări **au alocată câte o oră pe săptămână în curriculum diferențiat (CD)***: filiera teoretică – profilurile real și umanist; filiera vocațională – profilul pedagogic, ordine și securitate publică (licee M.A.I.), militar (licee M.A.N.) și teologic.

În prezentul document conținuturile alocate pentru curriculum diferențiat sunt marcate prin semnul asterisc (*).

Structura programei pentru clasa a IX-a este următoarea:

- Notă de prezentare;
- Competențe generale;
- Valori și atitudini;
- Competențe specifice și conținuturi asociate acestora;
- Recomandări privind conținuturile învățării;
- Sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

1. **Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare**
2. **Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare**
3. **Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare**

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba maternă și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural
- Dezvoltarea interesului față de comunicarea interculturală

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte	- niveluri ale receptării textelor orale și scrise: fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual, nonverbal și paraverbal - texte ficționale; texte nonficționale: memorialistice, epistolare, jurnalistice, juridic-administrative sau științifice, argumentative
1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate	- rolul verbelor în narațiune - rolul adjectivelor în descriere - rolul formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de închidere a contactului verbal în monolog și în dialog - tipuri textuale și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
1.3 exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate	- exprimarea orală a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (monolog, dialog) - exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (jurnal de lectură, eseu structurat, eseu liber etc.)
1.4 redactarea unor texte diverse	- relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire*, fișe de lectură, referat; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate
1.5 utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare	- normele limbii literare la toate nivelurile (fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual) - reguli și tehnici de construire a monologului (povestire / relatare orală, descriere orală, argumentare orală) - reguli și tehnici de construire a dialogului (conversație, discuție argumentativă) - rolul elementelor verbale, paraverbale și nonverbale în comunicarea orală

2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare	- stabilirea ideilor principale - rezumarea - identificarea câmpurilor semantice dominante dintr-un text
2.2 identificarea temei textelor propuse pentru studiu	- temă, motiv, viziune despre lume - relații tematice între textele pentru studiu din clasa a IX-a și texte studiate în gimnaziu
2.3 compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare	- modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare (aparținând unor genuri sau epoci diferite sau unor arii culturale diferite)

Competențe specifice		Conținuturi
2.4	analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor	- componente structurale și expresive (elemente de construcție a subiectului și a personajelor în texte epice; simboluri centrale în texte lirice; elemente de versificație, figuri de stil)
2.5	compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale	- ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr - scopul comunicării (informare, delectare, divertisment etc.) - reacțiile receptorului (cititor, ascultător) - „eu ficțional” și „eu real”, text ficțional și text nonficțional
2.6	aplicarea conceptelor de specialitate ¹ în analiza și discutarea textelor literare studiate	- genuri literare (epic, liric, dramatic) - autor, narator, eu liric, cititor; - moduri de expunere - narațiunea (narațiunea la persoana a III-a și la persoana I; momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune) - descrierea (portretul literar, tabloul) - dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor) - personajul (caracterizarea personajului, portretul fizic și portretul moral) - figuri de stil (personificare, comparație, enumerație, repetiție, epitet, hiperbolă, antiteză, metaforă, alegorie, inversiune)
2.7	compararea limbajului cinematografic cu acela al textului scris	- raportul text-imagine - limbajul cinematografic, limbajul literaturii (materialul de expresie specific, posibilități de prelucrare a acestuia, impact asupra publicului) - concepte specifice cinematografiei: regie, scenariu, imagine, coloană sonoră, interpretare actricească - cronica de film*

3. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice		Conținuturi
3.1	identificarea structurilor argumentative într-un text dat	- construcția textului argumentativ - rolul conectorilor în argumentare
3.2	identificarea elementelor dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respectiv	- textul critic în raport cu textul discutat
3.3	argumentarea unui punct de vedere privind textele studiate	- tehnica argumentării - discurs argumentativ oral și scris

¹ Toate aceste concepte au fost asimilate în gimnaziu.

RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Conținuturile învățării sunt grupate în două domenii: **I. Literatură, II. Limbă și comunicare.**

Domeniul **Literatură** este conceput cu o dominantă pentru fiecare an de studiu. În clasa a IX-a, dominantă este **Literatura și viața.**

Domeniul **Literatură** propune trei module: **1. Ficțiunea literară, 2. Ficțiune și realitate și 3. Literatură și alte arte.**

Structura modulară permite profesorilor și autorilor de manuale să caute soluțiile optime pentru organizarea parcursului didactic (modalitatea de corelare a conținuturilor, ordinea abordării acestora, structurarea unităților didactice). În anumite cazuri, sunt date recomandări explicite, care solicită **integrarea** conținuturilor respective în alte module.

În actualul curriculum se specifică, pentru domeniul **Literatură, distribuția** în module și **tipurile** de texte recomandate în cadrul fiecărui modul, precum și **numărul minimal** de texte / creații artistice. În clasa a IX-a, pentru profilurile și specializările cu 3 ore pe săptămână (ore în trunchiul comun) se recomandă ca număr minimal: **8** texte la modulul 1; **4** texte la modulul 2; **1** film la modulul 3, cu mențiunea că, pentru studiul aprofundat al fiecărei teme alese, pot fi propuse mai mult de două texte literare, încât profesorul poate extinde la 10 numărul minim al operelor literare studiate. Pentru profilurile și specializările care au alocată în plus câte o oră pe săptămână în curriculum diferențiat (CD)*, se recomandă ca număr minimal: **10** texte la modulul 1; **5** texte la modulul 2; **2** filme la modulul 3). Profesorii (și autorii de manuale) vor alege textele pe care le consideră potrivite cerințelor formulate.

În alegerea textelor se va ține seama, în plus față de criteriile indicate la fiecare modul de conținuturi, de următoarele criterii generale: **accesibilitate** în raport cu nivelul dezvoltării intelectuale și de cultură generală a elevilor; **atractivitate; valoare; varietatea** autorilor selectați; **volumul de lecturi** propuse pe parcursul întregului an școlar în raport cu timpul disponibil.

Se recomandă ca între textele / creațiile artistice selectate pentru studiu să fie incluse și scrieri din literatura universală sau filme aparținând cinematografiei universale.

Acolo unde consideră necesar, profesorul poate lărgi numărul de texte pentru studiu. De asemenea, pot fi incluse texte suplimentare cu caracter ilustrativ.

I. LITERATURĂ

1. Ficțiunea literară

Se recomandă studierea unor grupaje tematice, urmărind tratarea diferită a unor teme literare din punctul de vedere al concepțiilor și al atitudinilor exprimate, al modalităților de expresie și al reacțiilor pe care textele le provoacă cititorilor.

În studiul acestor grupaje tematice se vor actualiza și consolida conceptele de teorie literară dobândite în clasele a V-a – a VIII-a. De asemenea, în cadrul lecțiilor de literatură, profesorii vor propune elevilor discuții de relaționare a operelor studiate în acest an cu textele studiate în gimnaziu.

Se recomandă, de asemenea, familiarizarea elevilor cu o serie de concepte noi de estetică, de teorie literară și de stilistică, cu scopul deprinderii elevilor cu instrumentarul de analiză a textelor și de comentare a diverselor aspecte ale acestora: *temă, motiv, viziune despre lume, procedeu artistic*.

Teme propuse:

La alegere: *Adolescența* sau *Joc și joacă*

La alegere: *Familia* sau *Școala*

La alegere: *Iubirea* sau *Scene din viața de ieri și de azi*

La alegere: *Aventura, călătorie* sau *Lumi fantastice* (inclusiv SF)

La alegere*: *Confruntări etice și civice* sau *Personalități, exemple, modele*

Se vor studia, integral sau fragmentar, **cel puțin două texte literare pentru fiecare temă**, de preferință din epoci diferite, numărul minimal fiind de 8-10 opere literare studiate în clasa a IX-a. Se vor alege, în ansamblu, atât scrieri în proză, cât și în versuri, aparținând celor trei genuri literare studiate în gimnaziu (epic, liric, dramatic). De asemenea, **cel puțin jumătate dintre textele literare propuse pentru studiu (minimum 4 texte literare la profilurile și specializările cu 3 ore pe săptămână/ minimum 5 texte literare la profilurile care au curriculum diferențiat) vor fi selectate din opera scriitorilor canonici**: Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Titu Maiorescu, Ioan Slavici, G. Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, E. Lovinescu, Marin Preda, Nichita Stănescu.

Este recomandabil ca elevii să aibă acces (prin intermediul manualelor etc.) la informații privind autorii textelor studiate (date bio-bibliografice esențiale, caracteristici generale ale operei, locul acesteia în literatura română sau în cea universală).

Pentru sugestii privind textele care pot fi propuse pentru studiu la fiecare temă, vezi *Anexa*.

2. Ficțiune și realitate

Se recomandă studiul unor texte care nu aparțin domeniului ficțiunii literare, legate tematic de textele literare de la punctul 1. Se va urmări cu prioritate sesizarea diferențelor privitoare la scopul comunicării, la situația de comunicare, la ceea ce se comunică și la reacția receptorului.

Se vor studia, în acest scop, cel puțin 4 texte la profilurile și specializările cu 3 ore pe săptămână (respectiv, cel puțin 5 texte la profilurile care au curriculum diferențiat *), câte unul din fiecare dintre următoarele categorii:

- texte memorialistice (amintiri, memorii, mărturii, jurnal intim, jurnal de călătorie etc.)
- texte epistolare (corespondență privată, corespondență oficială etc.)
- texte jurnalistice (reportaj, interviu, articol, anunț publicitar etc.)
- texte juridic-administrative sau științifice (lege, regulament, raport, referat, studiu științific etc.)

- texte argumentative (eseu, discurs oratoric, prelegere etc.)

Acestea pot fi repartizate fie mai multe la o temă, fie câte unul la fiecare temă. Concepte precum *ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr; "eu" ficțional / "eu" real; text ficțional / text nonficțional* vor fi abordate în studiul comparativ al textelor ficționale și nonficționale.

Pentru sugestii privind textele care pot fi propuse pentru studiu la fiecare temă, vezi **Anexa**.

3. Literatură și alte arte: literatură și cinematografie

Se recomandă studiul unor creații cinematografice, în vederea sesizării relațiilor dintre literatură și alte limbaje artistice. În școlile care nu au dotare tehnică pentru vizionarea unor filme la clasă, profesorii pot recomanda elevilor vizionarea unor filme din programele de televiziune, urmând ca acestea să fie discutate la orele de Limba și literatura română.

Se vor discuta următoarele noțiuni de artă cinematografică: *scenariu, regie, imagine, coloană sonoră, interpretare actricească*.

Se vor studia:

- cel puțin un film ales (două* filme alese), de preferință, dintre ecranizările unor opere literare sau în relație cu scenariile cinematografice respective

Este de dorit ca, în măsura posibilităților, creațiile cinematografice să fie alese astfel încât să poată fi corelate cu grupajele tematice de la punctul 1.

II. LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Studiul limbii române se axează pe două coordonate principale: (a) *normativă* și (b) *funcțională*, având ca obiectiv formarea la elevi a unor deprinderi de a folosi limba română corect, adecvat și eficient în producerea și receptarea textelor orale și scrise.

Abordarea conținuturilor propuse se va face în ordinea aleasă de autorii de manuale sau de profesori, integrându-le acolo unde consideră că au eficiență didactică. Se recomandă, pentru studiul limbii române, folosirea, de preferință, a textelor selectate pentru domeniul **Literatură**.

În funcție de cunoștințele elevilor se vor actualiza și consolida noțiunile de fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă și stilistică dobândite în gimnaziu.

Aspectele teoretice vor fi reduse la strictul necesar, în favoarea aplicațiilor practice.

1. Producerea mesajelor orale și scrise

1.1. Exprimarea orală

- Dialogul
 - tipuri: conversația cotidiană, discuția argumentativă
 - reguli ale dialogului (atenția acordată partenerului, preluarea/cedarea cuvântului la momentul oportun, dozarea participării la dialog etc.)
 - tehnici ale dialogului eficient
 - adecvarea la situația de comunicare (partener, context etc.)
 - adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune etc.)

- structura dialogului (replica; perechi de replici; grupaje de replici etc.)
- argumentare și contraargumentare în dialog
- **Monologul**
 - tipuri: povestirea/relatarea orală, descrierea orală, argumentarea orală
 - reguli ale monologului (contactul vizual cu auditoriul; raportarea la reacțiile auditoriului etc.)
 - tehnici ale monologului eficient
 - adecvarea la situația de comunicare (auditoriu, context)
 - adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune, divertisment etc.)
 - structura monologului (introducerea, cuprinsul, încheierea)

1.2. Exprimarea scrisă

- tipuri de texte: relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire*, fișe de lectură, jurnal de lectură, referat, eseu structurat, eseu liber; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate
- etapele redactării (pregătirea/documentarea, alcătuirea planului de idei, redactarea, verificarea și corectarea, forma finală)
- reguli generale în redactare (structurarea textului, adecvare la situație – de ex. cerințele privind tema textului, limita de spațiu etc. –, adecvare stilistică, așezare în pagină, lizibilitate)
- etape și reguli specifice de redactare în funcție de tipul de text

1.3. Niveluri de constituire a mesajului

- **fonetic, ortografic și de punctuație**
 - pronunțarea corectă: pronunțarea neologismelor (hiat, diftong, accent), evitarea cacofoniei
 - scrierea corectă a cuvintelor (în special a neologismelor)*
 - scrierea cu majusculă
 - despărțirea cuvintelor în silabe
 - folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație
- **morfosintactic**
 - folosirea corectă a formelor flexionare (de ex. pluralul substantivelor, articularea substantivelor, forme cazuale etc.)
 - folosirea corectă a acordului gramatical (între predicat și subiect - acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată)
 - evitarea anacolutului
- **lexico-semantic**
 - cunoașterea sensului corect al cuvintelor (în special al neologismelor)
 - folosirea adecvată a cuvintelor în context
 - erori semantice: pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică
 - utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (prefixe, sufixe, prefixoide, sufixoide)
 - schimbarea categoriei gramaticale
 - cunoașterea relațiilor semantice (sinonimie, antonimie, polisemie; omonimie) și actualizarea lor în context
- **stilistico-textual**
 - adecvarea registrelor stilistice (standard, colocvial, specializat etc.) la situația de comunicare
 - coerență și coeziune în exprimarea orală și scrisă
 - tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
- **nonverbal și paraverbal**

- gesturi, mimică, poziție a corpului; tonalitate, accent, pauze în vorbire, ritm etc.

2. Receptarea mesajelor orale și scrise

2.1. Receptarea diverselor tipuri de mesaje

- schema comunicării concepută de Roman Jakobson (componentele și funcțiile actului de comunicare)
- informația verbală în mass media audio-vizuale (știri radio, știri TV)
- factori care înlesnesc sau perturbă receptarea (codul, canalul, contextul)
- principiile ascultării active

2.2. Niveluri ale receptării

- **fonetic, ortografic și de punctuație**
 - dificultăți de înțelegere a mesajului cauzate de forme incorecte de pronunțare
 - rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise
- **morfosintactic**
 - ambiguități morfosintactice care îngreunează înțelegerea mesajului
- **lexico-semantic**
 - interpretarea sensului cuvintelor în context
 - rolul câmpurilor semantice în interpretarea mesajelor scrise și orale
- **stilistico-textual**
 - rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice
 - rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor*
 - receptarea în funcție de tipurile de texte (ficționale și nonficționale)
 - receptarea în raport cu genurile și speciile literare în care se încadrează textele respective
 - tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
- **nonverbal și paraverbal**
 - influența elementelor nonverbale și paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral

SUGESTII METODOLOGICE

- *Orientarea studiului către elev.* Profesorii vor lua ca reper nevoile reale ale elevilor, adaptându-și demersurile didactice în funcție de acestea. Finalitățile disciplinei se pot realiza eficient prin centrarea pe procesul învățării, pe activitatea elevului. De aici decurge necesitatea de a pune un accent mai mare pe activitățile didactice de tip formativ și performativ, care presupun implicare și interacțiune pentru rezolvarea unor sarcini de învățare concrete. Profesorii se vor ghida în activitatea la clasă în primul rând după programa școlară și vor folosi manualele ca instrumente de lucru flexibile și adaptabile nevoilor concrete ale grupului de elevi cu care lucrează. Profesorii au libertatea de a selecta atât metodele pe care le consideră cele mai adecvate pentru atingerea finalităților vizate, cât și temele și textele pentru studiu. Opțiunea pentru selectarea temelor și a textelor se poate baza pe chestionare de evaluare a capacităților și a intereselor de studiu ale elevilor din clasă.
- *Caracterul funcțional, practic, aplicativ al predării-învățării.* Având în vedere că programa are la bază competențele generale și cele specifice, conținuturile apar, în acest context, drept mijloace de realizare a finalităților disciplinei. În ceea ce privește producerea de mesaje scrise și orale se vizează competențe procedurale care să poată fi transferate în contexte diverse (rezumare, analiză, comparare, argumentare, descriere etc.). Textele ficționale și nonficționale vor fi folosite ca mijloace pentru formarea deprinderilor de receptare, care să poată fi aplicate adecvat și la lectura altor texte de același tip. Pentru sugestii și exemple de activități de învățare, se poate consulta volumul *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare, liceu*, București, Editura Aramis, 2002, elaborat de Consiliul Național pentru Curriculum.
- *Diversificarea metodelor și instrumentelor de evaluare.* O eficiență sporită a învățării decurge și din tipurile de evaluare folosite în procesul didactic. Este recomandabil ca profesorii să folosească în mod adecvat scopurilor educaționale toate tipurile de evaluare: evaluare inițială, evaluare continuă și evaluare sumativă; evaluare de proces, de produs și de progres. De asemenea, pentru a face învățarea mai atractivă pentru elevi, se pot folosi metode și instrumente complementare de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, investigația, referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea. Pentru exemple și sugestii, se poate consulta volumul *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, București, Editura Aramis, 2001, elaborat de Serviciul Național de Evaluare și Examinare.

ANEXĂ

Listele de exemple cuprind sugestii care pot orienta selectarea textelor pentru studiu. Aceste liste sunt deschise autorilor de manuale și profesorilor, care le pot completa cu propriile opțiuni. Ele nu au caracter de obligativitate.

I. LITERATURĂ

1. Ficțiunea literară

De exemplu:

- pentru tema **Adolescența**: M. Eminescu, *Fiind băiet păduri cutreieram*; Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*; Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*; o povestire de Radu Cosașu din ciclul *Supraviețuiri*; J. D. Salinger, *De veghe în lanul de seară*, Alain-Fournier, *Cărarea pierdută*, William Golding, *Împăratul muștelor* etc.
- pentru tema **Joc și joacă**: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*; Nina Cassian, *Poezii în limba spargă*; Tudor Arghezi, *Prefață la Țara piticilor*, Mircea Cărtărescu, *Orbitor*; Simona Popescu, *Exuvii*, J.W.Goethe, *Poezie și adevăr*, Mark Twain, *Tom Sawyer*, Lewis Carroll, *Alice în țara minunilor*, Italo Calvino, *Baronul din copaci* etc.
- pentru tema **Familia**: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*; Ioan Slavici, *Mara*, Duiliu Zamfirescu, *Viața la țară*, Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*, Marin Preda, *Moromeții*; Fănuș Neagu, *Vară buimacă*, Honoré de Balzac, *Moș Goriot*, John Steinbeck, *La răsărit de Eden* etc.
- pentru tema **Școala**: C. Negruzzi, *Cum am învățat românește*; Ion Ghica, *Școala acum 50 de ani*; I. L. Caragiale, *Bacalaureat*, *Triumful talentului*, *Un pedagog de școală nouă*; D. R. Popescu, *Leul albastru*; Ioan Groșan, *Marea amărăciune*; Radu Petrescu, *Oceanul întors*, James Joyce, *Portretul artistului în tinerețe*, Branislav Nușici, *Anii de școală* etc.
- pentru tema **Iubirea**: G. Galaction, *De la noi la Cladova*; G. Ibrăileanu, *Adela*; Mircea Eliade, *Maitreyi*; Radu Petrescu, *Matei Iliescu*; Mircea Cărtărescu, *Travesti*; Shakespeare, *Romeo și Julieta*; poezii de M. Eminescu (*Dorința*, *Floare albastră*, *Sara pe deal* etc.), G. Coșbuc (*Mânioasă*, *Nu te-ai priceput*, *Rea de plată* etc.), Lucian Blaga (*Nu-mi presimți*, *Lumina raiului*, *Izvorul nopții* etc.), Tudor Arghezi (*Creion*, *Morgenstimmung* etc.), poezii de Ion Minulescu, Nichita Stănescu (*Adolescenți pe mare* etc.), Mircea Cărtărescu (*Când ai nevoie de dragoste*, *Poema chiuvelei*, *Mica elegie* etc.), *Cântarea cântărilor*, William Shakespeare, *Romeo și Julieta*, Octavio Paz, *Dubla flacără* etc.

- pentru tema **Scene din viața de ieri și de azi**: Ion Ghica, *O călătorie de la București la Iași înainte de 1848*; V. Alecsandri, *Balta Albă, Istoria unui galbân*; Ion Marin Sadoveanu, *Sfârșit de veac în București*; G. Călinescu, *Cartea nunții*; Gabriela Adameșteanu, *Dimineața pierdută*; Silviu Angelescu, *Calpuzanii*; proză scurtă de Mircea Nedelciu, Cristian Teodorescu; Victor Hugo, *Mizerabilii*, Honoré de Balzac, *Iluzii pierdute*, Jack London, *Martin Eden* etc.
- pentru tema **Aventură, călătorie**: Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte*; Panait Istrati, *Chira Chiralina*; Jean Bart, *Europolis*; M. Sadoveanu, *Zodia cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă*; Radu Tudoran, *Toate pânzele sus*; Miguel de Cervantes Saavedra, *Don Quijote*, Alexandre Dumas - tatăl, *Cei trei muschetari*; Herman Melville, *Moby Dick*, E. Hemingway, *Bătrânul și marea* etc.
- pentru tema **Lumi fantastice**: Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*, I. L. Caragiale, *La Hanul lui Mânjoală*, Kir Ianulea, *Calul Dracului*, Mircea Eliade, *12.000 de capete de vite*; Ov. S. Crohmălniceanu, *Istorii insolite*; V. Voiculescu, *Șarpele Aliodor*; povestiri de Vladimir Colin (*Broasca* etc.), poezii de Leonid Dimov; Jules Verne, *20.000 de leghe sub mări*; H. G. Wells, *Oul de cristal*; Dino Buzzati, *Secretul pădurii bătrâne*; Michael Ende, *Povestea fără sfârșit*; Stanislaw Lem, *Solaris* etc.
- pentru tema **Confruntări etice și civice***: Ioan Slavici, *Moara cu noroc*; Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*; Augustin Buzura, *Vocile nopții*; poezii de Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Ileana Mălăncioiu; Milan Kundera, *Gluma* etc.
- pentru tema **Personalități, exemple, modele***: Mănăstirea Argeșului; N. Bălcescu, *Românii supt Mihai-Voievod Viteazul*; M. Eminescu, *Andrei Mureșanu*; M. Sadoveanu, *Frații Jderi*; G. Călinescu, *Bietul Ioanid*; Eugene Ionesco, *Regele moare*; P. B. Shelley, *Prometeu dezlănțuit* etc.

2. Ficțiune și realitate

- pentru tema **Adolescența**: un text despre psihologia adolescenței; un fragment de jurnal intim (de exemplu, Titu Maiorescu etc); Mircea Eliade, *Memorii*; Simone de Beauvoir, *Aventurile unei fete cuminți* etc.
- pentru tema **Joc și joacă**: descrierea unui joc pentru calculator (text publicitar); funcțiile jocului (text științific); L. Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*; Goethe, *Poezie și adevăr*; V. Nabokov, *Vorbește, memorie!* etc.
- pentru tema **Familia**: un text legislativ privitor la familie; un reportaj despre situații de familie; Marin Preda, *Viața ca o pradă* etc.

- pentru tema **Școala**: un discurs oratoric pe tema învățământului (Măiorescu, Delavrancea etc.); un raport despre starea învățământului; un fragment din legislația educațională; Cătălin Bursaci, *Prima carte, ultima carte*; Radu Petrescu, *Oceanul întors* etc.
- pentru tema **Iubirea**: un text științific despre psihologia adolescentului; o scrisoare de dragoste (Eminescu către Veronica Micle etc.); un eseu despre dragoste (Ortega y Gasset, Octavio Paz etc.), un fragment din *Cântarea cântărilor*, un fragment de jurnal sau de memorii etc.
- pentru tema **Scene din viața de ieri și de azi**: un document de epocă; un text istoriografic; un fragment de memorii sau de jurnal; un text publicistic din trecut sau din actualitate etc.
- pentru tema **Aventură, călătorie**: un text documentar despre exploratori celebri; un itinerar de călătorie; un eseu despre călătorie (Octavian Paler, Ana Blandiana etc.); un reportaj despre un eveniment aventuros etc.
- pentru tema **Lumi fantastice**: un text științific despre fenomene “paranormale”; o mărturie despre extraterestri; un eseu despre fantastic etc.
- pentru tema **Confruntări etice și civice***: un text eseistic (N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*; Andrei Pleșu, *Minima moralia*; H. R. Patapievici, *Cerul văzut prin lentilă* etc.); un discurs oratoric laic (Delavrancea, Cicero, Shakespeare, *Antoniou și Cleopatra* etc.) sau religios; o polemică jurnalistică pe probleme etice etc.
- pentru tema **Personalități, exemple, modele***: un portret din G. Călinescu, *Istoria literaturii române...*; I. L. Caragiale, *În Nirvana*; M. Sadoveanu, *Anii de ucenicie*; un fragment de biografie sau de istorie romanțată etc.

3. Literatură și alte arte: literatură și cinematografie

De exemplu:

- ecranizări după opere de Ion Creangă, Ioan Slavici, I. L. Caragiale, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Camil Petrescu, Marin Preda, Geo Bogza, William Shakespeare, Franz Kafka, Stanislaw Lem ș.a.

Anexa nr.la ordinul ministrului educației, cercetării și inovării nr. /.....

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAME ȘCOLARE

TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR

CLASA A IX-A

CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

Filiera teoretică, toate profilurile și specializările

*Filiera vocațională, profilurile artistic, sportiv, pedagogic, teologic, ordine
și securitate publică (MAI), toate specializările*

Aprobată prin ordin al ministrului

Nr. _____ / _____

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentul document conține programa școlară pentru disciplina **Tehnologia informației și a comunicațiilor**, studiată în clasa a IX-a, cu două ore/ săptămână în trunchiul comun, pentru filierele:

- teoretică - toate profilurile și specializările;
- vocațională - profilurile artistic, sportiv, pedagogic, teologic, ordine și securitate publică (MAI)- toate specializările;

Programa școlară este parte componentă a curriculumului național. Aceasta reprezintă documentul școlar de tip reglator – instrument de lucru al profesorului – care stabilește, pentru fiecare disciplină, oferta educațională care urmează să fie realizată în bugetul de timp alocat pentru un parcurs școlar determinat, în conformitate cu statutul și locul disciplinei în planul-cadru de învățământ.

Programa școlară pentru învățământul liceal are următoarele componente:

- notă de prezentare
- competențe cheie europene vizate prin studiul disciplinei
- competențe generale
- valori și atitudini
- competențe specifice și conținuturi
- sugestii metodologice.

Nota de prezentare a programei școlare descrie parcursul disciplinei de studiu, argumentează structura didactică adoptată și sintetizează o serie de recomandări considerate semnificative din punct de vedere al finalităților studierii disciplinei respective.

Competențele generale se definesc pentru fiecare disciplină de studiu și au un grad ridicat de generalitate și complexitate.

Valorile și atitudinile orientează dimensiunile axiologică și afectiv-atitudinală aferente formării personalității elevului din perspectiva fiecărei discipline. Realizarea lor concretă derivă din activitatea didactică permanentă a profesorului, constituind un element implicit al acesteia.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an de studiu, sunt deduse din competențele generale și sunt etape în formarea acestora. **Conținuturile învățării** sunt mijloace prin care se urmărește formarea competențelor specifice și implicit a competențelor generale propuse. Unitățile de conținut sunt organizate tematic.

Sugestiile metodologice propun modalități de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare. Pentru formarea competențelor specifice pot fi organizate diferite tipuri de activități de învățare. Exemplele de activități de învățare sunt construite astfel încât să pornească de la experiența concretă a elevului și să se integreze unor strategii didactice adecvate contextelor variate de învățare.

Transformările societății românești din ultimii ani, dezvoltarea și răspândirea informaticii, pătrunderea elementelor moderne de comunicații și tehnologii informatice în țara noastră, impun o pregătire diversificată a tinerilor în acest domeniu. Disciplina „Tehnologia informației și comunicației”, din cadrul ariei „Tehnologii”, trebuie să asigure dobândirea unor cunoștințe de utilizare a calculatorului și a unor medii informatice de lucru, de tehnologia informației și comunicării la nivel de cultură generală, necesare unor activități cu caracter aplicativ utile în mediul în care își vor desfășura activitatea.

Pornind de la faptul că nu există domeniu de activitate unde să nu se prelucereze și să nu se transmită informații atât în cadrul domeniului respectiv cât și spre exteriorul lui, afirmăm că *azi informația este foarte prețioasă*, ea trebuie stocată, prelucrată și transmisă în condiții care asigură corectitudine și exactitate, deci la nivel profesional.

Dezvoltarea **deprinderilor moderne de utilizator**, adică pregătirea elevilor astfel încât să poată beneficia de lumea calculatoarelor, respectiv să poată folosi avantajele *științei calculatorului*, trebuie să stea în atenția învățământului preuniversitar.

Informatica a pătruns astăzi în cele mai variate domenii, deci indiferent de profesia pe care o va alege un tânăr, la viitorul lui loc de muncă în mileniul III, cu siguranță va avea nevoie de **cunoașterea modului de utilizare a unor instrumente informatice**. Este nevoie ca inițierea tinerilor din toate școlile în utilizarea calculatoarelor să se facă la un nivel pe care îl numim azi **nivel de cultură generală**.

Tehnologia informației, prin specificul ei, este esențial legată de lucrul individual pe un calculator, deci **dezvoltă deprinderea de a lucra individual**. Pe de altă parte, prin intermediul rețelelor de calculatoare este posibil schimbul de informații între mai mulți utilizatori de calculatoare mult mai eficient decât prin orice altă metodă clasică.

Educarea elevilor în spiritul unei activități desfășurate în grup, în colaborare se finalizează prin predarea TIC orientată pe proiecte. Obișnuirea elevilor cu responsabilități, cu răspunderea privind finalizarea propriei munci și asigurarea înlănțuirii unor elemente realizate în paralel, îi va pregăti în mod cât se poate de clar pentru o activitate pe care cu siguranță o vor întâlni în viitor.

Educarea elevilor pentru realizarea unor produse utilizabile, dezvoltarea spiritului inventiv și creator apare ca un obiectiv impus de sistemul economic în care trăim și vom trăi și în viitor. Indiferent de conținutul aplicației, *ceea ce realizează elevul, trebuie să fie utilizabil*; altfel spus, *trebuie să aibă toate calitățile unui produs*.

Datorită implicației pe care tehnologia informației o are azi în toate profesiile, rezultă caracterul ei *interdisciplinar*. Deci, nu putem vorbi despre tehnologia informației pur și simplu. Ea nu poate fi privită ca o disciplină independentă și nu poate fi ținută între bariere create artificial.

Elevii trebuie să înțeleagă conexiunile dintre tehnologia informației/utilizarea calculatorului și societate și să fie capabili să se adapteze dinamicii schimbărilor determinate de aceste conexiuni.

Actualul plan de învățământ cuprinde în trunchiul comun disciplina „Tehnologia informației și comunicației”. Avantajele pe care le prezintă actuala programă pentru disciplina “Tehnologia informației și comunicației” sunt următoarele:

- curriculum centrat pe raționalizarea activităților de învățare, în funcție de competențele generale și de competențele specifice
- încurajarea cooperării între elevi prin activități de grup cu asumarea de roluri individuale pentru realizarea unor sarcini de lucru
- conținuturile sunt adaptabile resurselor locale

În elaborarea programei de față au fost luate în considerație atât cercetările în domeniul curricular, standardele pe plan internațional, cât și opiniile unor profesori cu o bogată experiență didactică. Programa actuală trebuie înțeleasă ca o etapă necesară pentru crearea unei expertize adecvate revizuirilor ulterioare.

COMPETENȚELE CHEIE EUROPENE VIZATE PRIN STUDIUL DISCIPLINEI

Pe baza rezultatelor studiilor efectuate la nivelul Comisiei Europene au fost stabilite opt competențe cheie, fiind precizate, pentru fiecare competență cheie, cunoștințele, deprinderile și atitudinile care trebuie dobândite, respectiv formate elevilor în procesul educațional.

Aceste competențe cheie răspund obiectivelor asumate pentru dezvoltarea sistemelor educaționale și de formare profesională în Uniunea Europeană și, ca urmare, stau la baza stabilirii curriculumului pentru educația de bază.

Principalele competențe cheie europene vizate prin studiul disciplinei sunt:

Competențe digitale
Competențe în matematică și competențe de bază în științe și tehnologie

COMPETENȚE GENERALE

1. Dezvoltarea deprinderilor moderne de utilizator
2. Cunoașterea modului de utilizare a unor medii informatice de lucru
3. Elaborarea unor produse utilizabile care să dezvolte spiritul inventiv și creativitatea

VALORI ȘI ATITUDINI

1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice tehnologiei informației și comunicației
2. Exprimarea unui mod de gândire creativ, în structurarea și rezolvarea sarcinilor de lucru
3. Conștientizarea impactului social, economic și moral al utilizării calculatorului
4. Formarea obișnuințelor de alegere corespunzătoare a aplicațiilor în abordarea sarcinilor de lucru
5. Manifestarea unor atitudini favorabile față de știință și de cunoaștere în general
6. Manifestarea disponibilității de a evalua/autoevalua activități practice
7. Manifestarea inițiativei și disponibilității de a aborda sarcini variate
8. Formarea capacității de a utiliza instrumente informatice
9. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând mijloacele specifice unui sistem informațional
10. Înțelegerea impactului tehnologiilor informatice în societate precum și a conexiunilor dintre tehnologia informației și comunicației și alte obiecte de studiu.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Dezvoltarea deprinderilor moderne de utilizator

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Identificarea componentelor hard și soft ale unui calculator personal	- Unitatea centrală - Dispozitive de intrare - Dispozitive de ieșire - Memorii - Conceptul de sistem de operare - Tipuri de software
1.2. Descrierea funcționării unui calculator personal	Rolul și funcțiile componentelor unui calculator personal
1.3. Definirea conceptului de rețea de calculatoare și enumerarea avantajelor lucrului în rețea	- Tipuri de rețele (LAN, MAN, WAN, Internet) - Partajare resurse, comunicații în rețea
1.4. Argumentarea necesității securizării computerelor și a rețelelor	- Drepturi de acces - Virusi informatici și antiviruși
1.5. Descrierea implicațiilor utilizării calculatorului, din punct de vedere al sănătății	- Ergonomia postului de lucru - Măsuri de sănătate și siguranță în utilizarea calculatorului - Afecțiuni provocate de un mediu de lucru inadecvat
1.6. Descrierea aspectelor de bază legale privind utilizarea soft-ului	- Legislația referitoare la drepturile de autor privind produsele software - Aspecte economice ale nerespectării legislației (pentru producător, pentru utilizator)

2. Cunoașterea modului de utilizare a unor medii informatice de lucru

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Operarea corectă la nivel elementar	- Pornirea/oprirea corectă/repornirea calculatorului - Vizualizarea informațiilor referitoare la resursele hardware și software ale calculatorului (versiune sistem de operare, tipul procesorului, memorie instalată, etc.)
2.2. Descrierea interfeței sistemului de operare	- Desktop: data și ora, volumul, opțiuni desktop de afișare (de exemplu: opțiuni pentru fundal, screen saver, diverse opțiuni de setare) - Pictograme - Ferestre: descriere, operații cu ferestre
2.3. Descrierea organizării informațiilor pe suport extern	Disc logic, director, fișier: identificare, proprietăți, vizualizare conținut
2.4. Dobândirea deprinderilor de lucru cu discuri logice, directoare, fișiere	- Operații cu directoare și fișiere: creare, copiere, mutare, ștergere, căutare, redenumire, realizarea unei copii de siguranță pe dischetă, pe CD, sau pe un alt suport extern, vizualizarea conținutului, determinarea dimensiunii - Schimbarea discului de lucru curent - Schimbarea directorului de lucru curent

Competențe specifice	Conținuturi
2.5. Utilizarea unor accesorii ale sistemului de operare Windows	• Notepad • Paint • Calculator
2.6. Aplicarea modalității de tipărire a unui fișier	• Imprimantă • Instalarea în sistem a unei imprimante
2.7. Realizarea unor aplicații practice	• Sugestii: realizarea unei felicitări, realizarea unei diplome, editarea unui afiș sau a unei foi publicitare • Organizarea aplicațiilor realizate într-o structură de directoare proprie
2.8. Cunoașterea tastaturii ca dispozitiv de introducere a datelor și în special de editare. Funcțiile mouse-ului	• Descrierea diverselor tipuri de tastaturi • Funcțiile tastelor • Taste speciale Windows. Deplasarea cursorului și click-uri obținute cu tastatura
2.9. Dobândirea deprinderilor de utilizare a tastaturii în procesul de procesare text sau grafică	• Tastele de editare • Tastele funcționale, rol • Shortcut-uri – combinații de taste
2.10. Operarea ergonomică și eficientă cu tastatura	• Poziția corpului în timpul lucrului • Utilizarea corectă a mâinilor(degetelor) în timpul lucrului (introducerii sau editării) • Conștientizarea lucrului eficient prin exerciții practice
2.11. Realizarea unor deprinderi practice de lucru rapid	• Jocuri practice și aplicații dedicate învățării • Folosirea unui software de instruire specializat
2.12. Enumerarea și aplicarea operațiilor de bază necesare prelucrării unui text	• Lansarea unei aplicații de procesare de text • Deschiderea unui document existent – modificarea și salvarea lui • Crearea unui document nou • Închiderea unui document • Utilizarea „Ajutor”-ului • Închiderea aplicației de procesare de text
2.13. Utilizarea operațiilor de bază în procesarea textului	• Inițializarea paginii de lucru • Introducerea informațiilor în text, funcția „Anulare” • Selectarea informațiilor – caracter, cuvânt, paragraf, întregul document • Copierea, mutarea, ștergerea - folosirea comenzilor „ Copiere”, „Lipire”, „Decupare” • Căutarea și înlocuirea – utilizarea comenzilor „Găsire” și „Înlocuire”
2.14. Aplicarea diferitelor modalități de formatare a textului	• Schimbarea dimensiunii și tipului caracterelor • Folosirea stilului: bold (caractere aldine), italice (caractere cursive) și subliniere. • Marcare vizuală (neprintabil) paragraf, text • Utilizarea culorilor în text • Alinierea textului în cadrul documentului • Spațierea rândurilor • Copierea formatului unui text selectat • Folosirea și setarea tabulatorilor: aliniere stânga, dreapta, centru, pe punctul zecimal, poziționarea

Competențe specifice	Conținuturi
	tabulatorilor
2.15. Utilizarea avansată a editorului de texte	- Folosirea listelor (numerotare, marcatori) - Utilizarea instrumentelor de pe bara de desenare - Inserarea și formatarea tabelelor într-un document, operații în tabele - Inserarea și formatarea graficelor și imaginilor - Importarea obiectelor, tabelelor, graficelor, fișierelor - Inserarea bordurilor de pagină (culoare, lățime, model, etc.)
2.16. Formatarea finală a unui document	- Stiluri și paginare – aplicarea stilurilor existente unui document, numerotarea paginilor - Antet și subsol, introducerea datei, autorului, numărului paginii - Nota de subsol sau de sfârșit de text - Corectarea greșelilor de ortografie și a celor gramaticale - folosirea funcției de corectare ortografică și gramaticală
2.17. Descrierea și aplicarea corectă a modului de tipărire a unui document	- Trecerea în revistă a documentului – examinare înaintea imprimării - Folosirea opțiunilor de bază pentru tipărire - fereastra Imprimare - Tipărirea documentului utilizând una din imprimantele instalate sau într-un fișier
2.18. Descrierea facilităților de utilizare a poștei electronice, faxului și prezentării oferite de editor	- Opțiunea „Trimite către..” - Opțiunea „Scrisori și corespondențe” - Opțiunea trimitere la fax - Opțiunea trimitere într-o prezentare
2.19. Realizarea unor aplicații practice	- Sugestii: întocmirea unei cereri, realizarea unei diplome complexe, realizarea unei pagini pentru fax, realizarea unui raport, realizarea unei scrisori oficiale, întocmirea unui referat la o disciplină studiată - Organizarea aplicațiilor realizate într-o structură de directoare proprie
2.20. Deprinderea redactării corecte și rapide a unor documente	- Reguli generale de tehnoredactare și estetica paginii tipărite - Reguli de redactare a textelor oficiale sau de altă natură - Utilizarea „shortcut”-ului pentru funcții mai des utilizate ale editorului

3. Elaborarea unor produse utilizabile care să dezvolte spiritul inventiv și creativitatea

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Definirea noțiunilor legate de „arhitectura” Internetului	- Istoria Internetului - Protocolul de transmisie TCP/IP - DHCP într-o rețea locală - Adresa IP, DNS - Browser- protocolul http - host și client

Tehnologia informației și a comunicațiilor, clasa a IX-a, ciclul inferior al liceului - filiera teoretică, toate profilurile și specializările; filiera vocațională, profilurile artistic, sportiv, pedagogic, teologic, ordine și securitate publică (MAI), toate specializările

Competențe specifice	Conținuturi
	• proxi
3.2. Enumerarea serviciilor oferite în Internet și descrierea acestora	• WWW (World Wide Web) • E-mail • Chat • Chat, exemplificare pe NETMEETING • Newsgroup • FTP • PORTAL • e-commerce • Formulare în Internet • Baze de date on-line • Operații bancare prin Internet
3.3. Enumerarea componentelor necesare accesului la Internet	• Tipuri de comunicații • Modemul • Calculatorul • Browser • Provider • Configurarea sistemului de operare pentru stabilirea legăturii cu un provider
3.4. Clasificarea și folosirea modului de adresare în Internet	• Adresarea de Internet – adrese de pagini • Adrese de e-mail • Browsere (elemente generale de interfață și utilizarea acestora)
3.5. Utilizarea posibilităților de căutare a informațiilor	• Motoare de căutare
3.6. Aplicarea modalităților de folosire a serviciului de e-mail	• Programe de poștă: Outlook Express, Netscape Messenger, Eudora, Pegasus etc. • Citirea, întocmirea, trimiterea, redirecționarea unui mesaj • Folosirea facilității „atașare fișiere” • Folosirea agendei de adrese • Administrarea e-mail-urilor (directoare, filtre) • Căutarea adreselor de e-mail • Pachete complete de birotică și secretariat cuprinzând fax/email/telefonie, agende de adrese și planificare
3.7. Descrierea și aplicarea măsurilor de securitate în utilizarea Internetului	• Criptarea transmisiei • Semnătura digitală • Apărarea împotriva virusilor • Firewall
3.8. Utilizarea serviciului de conversație	• Netmeeting • Video și audio conferință • Telefonie IP • Utilizarea corectă a serviciilor IRC • Particularități ale comunicației chat: smileys, acronime (<i>emoticons</i>)
3.9. Utilizarea corectă a regulilor de comportare în rețeaua Internet	• Adresarea politicoasă... • Respectarea legislației privind folosirea facilităților oferite de Internet
3.10. Realizarea unor aplicații practice	• Sugestii: căutarea și extragerea unor informații

Competențe specifice	Conținuturi
	pentru una dintre disciplinele studiate folosind motoarele de căutare; utilizarea acestora într-un referat
3.11. Utilizarea operațiilor de bază necesare realizării unei pagini HTML	• Lansarea editorului HTML • Interfața editorului
3.12. Folosirea elementelor de bază pentru inserarea în pagină a elementelor: text, imagine	• Inserarea și formatarea unui text: corp de literă, mărime, stil, culoare – obținerea culorii – legătura cu aplicația Paint (<i>Edit colors</i>) și cu aplicația Calculator (<i>Dec-Hex</i>) • Inserarea unei imagini – modificarea proprietăților imaginii: poziționare, dimensiuni, încadrare în text • Formatarea unui fundal sau a unei teme
3.13. Aplicarea operațiilor de bază necesare pentru realizarea unei pagini – copiere, mutare, ștergere	• Folosirea instrumentelor Copiere, Decupare, Lipire pentru a copia text, imagine
3.14. Enumerarea și aplicarea modalităților de a realiza o hiper-legătură	• Realizarea unei legături pe un text • Realizarea unei legături pe o imagine • Maparea unei imagini
3.15. Utilizarea tabelelor într-o pagină WEB	• Inserarea unui tabel • Formatarea tabelului
3.16. Realizarea unor aplicații practice	• Sugestii: întocmirea unei pagini WEB personale, realizarea paginii clasei utilizând paginile personale • Modalități de depozitare a paginilor
3.17. Transformarea documentelor text obișnuite sau a prezentărilor PPT în pagini web	• Aplicații practice

SUGESTII METODOLOGICE

Predarea-învățarea disciplinei **Tehnologia informației și a comunicației** va fi orientată pe rezolvarea unor sarcini de lucru, utilizându-se preponderent metoda învățării și a formării deprinderilor prin rezolvarea unei game cât mai variate de aplicații practice și punându-se accent pe realizarea cu exactitate și la timp a cerințelor sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităților practice va urmări dezvoltarea abilităților de lucru în echipă.

Locul de desfășurare a instruirii se recomandă a fi un laborator de informatică în care – pentru optimizarea demersului didactic – este necesar să existe o dotare minimală care presupune un număr de calculatoare egal cu numărul elevilor din clasă, conectate în rețea și cu acces la toate serviciile INTERNET. Configurația calculatoarelor trebuie să permită rularea aplicațiilor prin care vor fi formate competențele specifice.

Profesorii vor alege cele mai potrivite aplicații în funcție de specialitate.

În laborator trebuie să existe de asemenea, o imprimantă și dispozitive periferice și de memorare externă. Prezența unui videoproiector va îmbunătăți instruirea interactivă.

Pentru a se asigura contactul cu echipamente specifice domeniului care nu există în unitatea de învățământ se recomandă efectuarea unor vizite didactice la agenți economici de profil, institute de cercetare și proiectare (exemple: calculatoare de proces, sisteme de control și siguranța traficului, etc.)

Specificul disciplinei impune metode didactice interactive, recomandând cu precădere aplicațiile practice individuale, metoda descoperirii, a demonstrației, conversația euristică.

Dinamica acestui domeniu, extrem de rapidă, determină actualizarea permanentă a produselor soft prin prezentarea celor mai noi versiuni, astfel încât absolvenților să le fie mai ușor să se adapteze evoluțiilor ulterioare din activitatea productivă.

Pentru a evita disfuncțiile provocate de eventualele erori ale elevilor pe parcursul instruirii, este necesar ca profesorul să urmărească strict fiecare elev, ceea ce presupune recurgerea la un sistem ordonat de prezentare, pas cu pas, în ritm impus, a facilităților unui program. După aceea, ritmul de instruire poate diferi în funcție de particularitățile fiecărui elev. Pregătirea în laboratorul de informatică are o specificitate care se bazează, în principal, pe realizarea etapă cu etapă, de către fiecare elev, a instrucțiunilor profesorului: nerespectarea acestei cerințe conduce la “pauze” nedorite pentru a realiza reconstituirea simultaneității acțiunilor.

Aplicațiile prezentate efectiv elevilor, cu care aceștia vor lucra, trebuie să aibă ca obiect, pe cât posibil, probleme concrete ale activităților productive din domeniul de activitate pentru a sublinia avantajele utilizării sistemelor informatice. Achiziția treptată a cunoștințelor și deprinderilor poate fi stimulată printr-o prezentare atractivă și motivantă a programelor.

Evaluarea trebuie să vizeze mai ales interpretarea creativă a informațiilor și capacitatea de a rezolva o situație-problemă cu ajutorul calculatorului.

Instruirea interactivă specifică acestei discipline contribuie și la conștientizarea faptului că un bun utilizator al calculatorului are șanse mai mari de reușită în acțiunea de integrare socio-profesională.

Pentru buna desfășurare a orelor și aplicarea programei, profesorul trebuie să adapteze conținutul instruirii la conținutul disciplinelor tehnice de specialitate și să colaboreze cu profesorii de la disciplinele de specialitate pentru realizarea de activități specifice domeniului.

Pentru buna desfășurare a orelor și aplicarea programei se sugerează următoarele activități de învățare specifice tuturor liceelor:

La profilul real:

- prelucrarea datelor experimentale, modelarea, simularea și controlul evenimentelor, reprezentarea grafică a datelor experimentale
- folosirea unor aplicații specifice domeniului

La profilul uman:

- documentarea și realizarea unor documente specifice domeniului: chestionare, interviuri, teste, scrisori de intenție, cerere de oferte, oferte, prelucrarea datelor statistice și reprezentarea grafică a acestora

La profilurile specifice filierei vocaționale se va acorda o pondere importantă realizării de sarcini de lucru specifice profilului și specializării corespunzătoare.

PENTRU TOATE SPECIALIZĂRILE

- discuții cu elevii asupra necesității validării datelor în conformitate cu normele și standardele în vigoare.
- găsirea unor date reprezentative pentru cazuri generale, respectiv descoperirea a cât mai multe dintre cazurile particulare
- formularea întrebărilor de tipul “Ce s-ar întâmpla dacă...?”
- dezbateri pe tema fixării rolurilor în echipă în funcție de interesele și aptitudinile individuale
- formularea unor probleme care să poată fi realizate în grupuri de elevi pe baza unor discuții preliminare și analiza problemei
- educarea elevilor în ideea că orice activitate se finalizează cu un produs care trebuie să funcționeze conform condițiilor impuse de beneficiar, să fie însoțit de o documentație, să fie verificat, testat și evaluat
- prezentarea și dezbateră aplicațiilor realizate

Rezultatul sarcinilor de lucru trebuie să aibă un mod de prezentare adecvat atât din punct de vedere științific cât și al interfeței grafice cu utilizatorul. Lucrul simultan profesor-elev presupune o monitorizare foarte strictă a fiecărui elev, astfel încât erorile să fie depistate înainte de trecerea la pasul următor. Imposibilitatea unui elev de a realiza corect o anumită etapă, nedetectată la timp, va necesita un timp sporit pentru remedierea erorilor pe care elevul, cuprins de “panică”, le-a făcut în încercarea de a se corecta și de a ajunge din urmă prezentarea cadrului didactic.

Înainte de începerea studierii unui anumit software este benefic ca elevilor să le fie prezentată o aplicație demonstrativă complexă. Vor crește astfel interesul și motivarea pentru angrenarea într-un proces de învățare care în prima sa parte cel puțin este anevoios și lipsit de rezultate spectaculoase. Sublinierea creșterii șanselor de ocupare a unui loc de muncă în situația existenței cunoștințelor de utilizare a calculatorului conduce de asemenea la o implicare mai accentuată a elevilor în procesul de învățare.